

LIST UČENIKA GIMNAZIJE EUGENA KUMIČIĆA OPATIJA

EUGENIJE

Šk. god. 2018. / '19.

broj
20

RAK

Tema broja:

PREDRASUDE

IMPRESUM

LIST UČENIKA GIMNAZIJE

EUGENA KUMIČIĆA OPATIJA

Broj 20, Opatija, lipanj 2019.

Tema broja: Predrasude

Glavna urednica: Dora Rinčić

Grafički urednici: David Benković, Matija Rubinić (Prirodoslovna i grafička škola Rijeka)

Školski novinari: Matea Blažević, Rafaela Čargonja, Petra Čučković, Lara Čvorak, Nina Čorić, Lucija Dunatov, Maria Leana Đolonga, Sara Gašparić, Helen Glad, Sara Grgurić, Nicole Horvatić, Mia Janković, Nika Jelić, Antea karadakić, Anja Kovač, Luka Maravić, Ema Marković, Lea Leonarda Pašić, Dominik Poznić, Dora Rinčić, Leona Shalevska, Danijel Šepić

Likovni prilog: Angela Basan

Fotografije: učenici i djelatnici

škole; vanjski suradnik David Kurti (Foto Luigi)

Lektura: Tea Dedić, prof., Kristina Staničić, prof.

Mentorica: Kristina Staničić, prof.

Naslovnica: David Kurti (Foto Luigi)

Tisak: Prirodoslovna i grafička škola Rijeka

Za izdavača: Oliver Kvasina, prof.

Izdavač: Gimnazija Eugena Kumičića Opatija

Drage Gervaisa 2, 51410 Opatija

Tel.: 051/ 271-966

e-mail: gek.opatija@gimnazija-ekumicicaopatija.h

web: <http://gek.opatija.skole.t-com.hr>

RIJEČ UREDNICE

Je li različitost ono što obogačuje naš život? Jesmo li toj istoj različitosti spremni pogledati u oči? Svi se bojimo *tog nepoznatog, neočekivanog osjećaja da se tome nećemo prilagoditi i da će to različito zauzeti naše mjesto*. Nismo svjesni da svjet čine upravo nesavršenosti i da različitost daje smisao životu. Ljudi najčešće teže uklopiti se u društvo, pripadati masi, ničim se ne izdvajati. Međutim, nije to uvijek lako i nije uvijek moguće.

U novom, 20. broju *Eugenija* bavimo se predrasudama o kojima vas želimo osvijestiti, a vi budite otvorenoga uma. Upiranjem prsta u nekoga samo zato što je drugaćiji (A što je to DRUGAČIJE i tko je DRUGAČIJI?) puno više govorimo o sebi samima. Bismo li mi voljeli biti oni u koje se upire prstom? Lako je voditi se predrasudama i stereotipima i stavljati ljudе u kalupe. Treba na stvari gledati drugačijim očima i biti dovoljno čovjek da bi prihvatio čovjeka.

Donosimo vam i novosti iz škole i izvan nje, intervjuje s učenicima i djelatnicima, naš pogled na suvremene probleme i pitanja...

Ugodno čitanje!

Glavna urednica: Dora Rinčić

Sadržaj:

4 – 6 Događanja u školi

7 – 9 Novosti

Nova lica Nastavničkog vijeća

10 55 godina Gimnazije

11–12 Izdvajamo

Odlazak u mirovinu

Objavljena knjiga profesorice Sanje Simper

13–15 Uspjesi GEK-ovaca

16–19 20 godina Eugenija

Razgovor s profesoricom

Gordanom Zurak

Školska novinarka Ivana Černeha

20–26 Tema broja

Stereotipi, predrasude i diskriminacija

„Koliko smo dobri u lovu na predrasude?“

Predrasude o homoseksualcima

Zatvori kuću, dolaze Cigani

Prekrasnost različitosti

27–28 Aktualno

Prosvjedi mladih za spas Zemlje
Jesu li životinje samo hrana?

29–31 Činimo dobro

Volonterka 2018. godine

Od tradicionalnoga rimskega kolača do humanitarne akcije

32 Projekti

Erasmus + u našoj školi

33 U Opatiji

Eurochild konferencija

34–37 GEK-ovci izvan škole

Moje putovanje u Argentinu

Razgovor s Tonkom Pavičevićem

38 Literarni kutak

Maturanti

IZLOŽBA LAŽNOG SJAJA

Naši su učenici imali priliku posjetiti izložbu umjetnina nepoznatog podrijetla. Dana 20.09.2018. učenici 1.a s profesoricom Ivanom Černehom i profesorom Borisom Barbarićem razgledali su izložbu „Ljepota lažnog sjaja“ u KTC-u Gervais. Izložbu 38 krivotvorenih radova domaćih i stranih autora organizirao je *Muzej policije* u suradnji s *Festivalom Opatija*. Ova kriminalistička zbirka napravljena je s ciljem osvješćivanja ljudi i pozivanjem na oprez kada je riječ o kupnji skupocjenih umjetnina.

GLAGOLJAŠI I PLANINARI

Dana 26. ožujka članovi Glagoljaške družine i Planinarske grupe uputili su se prema otoku Krku, točnije Vrbniku. Prvo odredište bio je grad Krk koji suočili s vodičkinjom te se dotakli teme glagoljice i njezine zanimljive povijesti koja potječe upravo s otoka Krka. U Vrbniku su naučili mnogo o baštini i davnoj prošlosti hrvatske književnosti. Nakon posjeta malenoj knjižnici, učenici su imali radionicu na kojoj su pisali, čitali i proučavali glagoljicu, a samim time obogatili znanje o hrvatskoj prošlosti i baštini.

BOŽIĆNA PRIREDBA

Ovogodišnja tradicionalna božićna priredba izvedena je 17. prosinca u *Kulturnom centru Gervais*. U predstavi imena "Drugačiji Božić" sudjelovali su polaznici Scenske kulture i umjetnosti te Glazbene umjetnosti pod mentorstvom prof. Dedić i Dužić. Uključili su se i polaznici Medijske kulture te plesači **Dorotea Šošo** i **Mateo Babić**. U ulozi roditelja upješni su bili **David Šimunić** i školska novinarka **Antea Karadakić**. **Eni Šebelja** autorica je scenografije Anjine sobe. Ovogodišnja predstava podsjetila nas je da je svatko od nas poseban. Glavnu je ulogu imala **Anja Kovač**, a u ulozi vila koje su je diktinsovski podsjetile na ono što je uistinu važno naše su se **Paula Perić**, **Mia Janković** i **Lea Leonard Pašić**.

AKCIJA DARIVANJA KRVI

U našoj školi dan uoči Valentinova održana je već tradicionalna akcija dobrovoljnog darivanja krvi. Akciji su se odazvali naši maturanti: **Paola Pulić**, **David Benković**, **Luka Grgurević**, **Ivan Ivanković** i **Nika Masovčić** iz 4.a te **Sara Al Wakil**, **Aristella Ković**, **Karla Ivezić**, **Klara Stupar**, **Filip Rađa** i **Fran Ivan Brguljan** iz 4.b razreda.

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ NJEMAČKOG JEZIKA

Naša škola 27. veljače bila je domaćin Županijskog natjecanja iz njemačkog jezika za srednje škole i tako nastavila svoju višegodišnju tradiciju. Među natjecateljima bili su i naši učenici **Eva Gärtner** i **Luka Vrvilo Počekaj** koji su postigli izvanredne rezultate.

ZAGAĐENOST ZVUKOM

Učenici fakultativnih predmeta EEE, Medijska kultura, Scenska kultura i umjetnost te Glazbena umjetnost prisustvovali su 7. svibnja predavanju dr. sc. Diane Grgurić na temu Akustička ekologija: zvučni okoliš i onečišćenje. Zanimljivim predavanjem gošća, koja je dugi niz godina predavala glazbenu kulturu u našoj školi, objasnila nam je kako glazba utječe na prirodu i na nas same. Osvijestila nas je o tome kako priroda više nije, a tomu je tako uistinu dugi niz godina, u audio-vizualnoj harmoniji, što je nama uobičajeno, na što smo navikli i prihvatljivo nam je, a trebalo bi nas zapravo zabrinjavati.

DAN EUROPE U GEK-U

Uoči obilježavanja dana Europe 9.svibnja u našoj školi učenici su sudjelovali u zanimljivom kvizu. Kvizi se održao 8. i 9.svibnja, a bio je organiziran na način da su učenici od 1. do 4.razreda nasumično bili podijeljeni u grupe i odgovarali na pitanja o Europskoj uniji. Ovim kvizom učenici su naučili mnogo o Europskoj uniji na zabavan način. Pobjednici su bili nagrađeni bajaderom i pljeskom ostalih natjecatelja.

DAN ŠKOLE

Dan škole obilježili smo izletom u Liku. Posjetili smo Kuću Velebita u Krasnom te saznali nešto novo o bogatstvima Velebita, njegovoj raznolikosti te o prirodnim i kulturnim vrijednostima. Bili smo i u Kutarevu u utočištu za medvjede kojima smo donijeli hrani. Utočištem nas je provela volonterka koja nas je informirala o svemu što o medvjedima i utočištu trebamo znati. Vrla Gacke i mlinice na Majerovom vrlu lokacija su koja nas je očarala svojom ljepotom. Slobodno vrijeme iskoristili smo izležavajući se na travi i šećući prekrasnom prirodom.

GEK-OVCI U HRVATSKOM SABORU

Dana 13.svibnja u Hrvatskom saboru održana je Simulirana sjednica Hrvatskoga sabora za učenike srednjih škola na kojoj su sudjelovali i naši učenici. Govornici su bili maturant **David Benković** i učenica 3. razreda **Lea Leonard Pašić** (zamjena Aristelli Ković) pod mentorstvom profesorice Sare Meszaros. Na ovogodišnjoj, 7. po redu Simuliranoj sjednici *Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti* (NN 85/15, 121/16, 99/18) bio je prijedlog zakona u proceduri i podloga za raspravu učenicima zastupnicima.

POSJET CENTRU ZA GOSPODARENJE OTPADOM MARIŠĆINA

Polaznici fakultativne nastave Energije Ekologije i Engleskog jezika 26.03. posjetili su Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina u pratnji prof. Sintije Tropper Trinajstić. Iz prve su ruke naučili više o obradi nesortiranog komunalnog otpada, odvajanju suvišne vode iz otpada i njenom pročišćavanju te o svojoj ulozi pri pravilnoj brizi za okoliš a isto tako i pravilnom načinu skladištenja otpada.

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA

Dana 16. studenoga obilježili smo godišnjicu pada Vukovara nakon tromjesečne opsade u Domovinskom ratu koja je rezultirala gotovo potpunim uništenjem grada te smrtima brojnih hrvatskih branitelja, ali i civilnog stanovništva. Cilj programa *Dana sjećanja na žrtvu Vukovara* razvijanje je našeg osjećaja solidarnosti, domoljublja i suočavanja prema nemoćnim i ugroženima. Film „Bitka za Vukovar“ uveo nas je u glavne događaje tijekom opsade Vukovara i prikazao tragična stradanja branitelja i civila. Uslijedilo je predavanje koje je održao naš gost Rajko Samuely-Kačić, predsjednik Časničkog zbora PGŽ-a te i sam sudionik Domovinskog rata. Nakon programa u Villi Antonio uputili smo se prema opatijskoj tržnici gdje smo u dostojanstvenom mimohodu sa svjećama u ruci odali počast svim poginulim braniteljima i civilnim žrtvama Domovinskog rata.

MEĐUNARODNO NATJECANJE DABAR

Dabar (Bebras) međunarodna je inicijativa s ciljem promicanja računalnog razmišljanja među učenicima. Računalno razmišljanje uključuje korištenje vještina i tehnika rješavanja problema koje programeri koriste za pisanje programa. Dabrov izazov potiče vještine rješavanja problema, uključujući sposobnost da se razgrađuju složeni zadaci u jednostavnije dijelove algoritama. U kategoriji GigaDabar u Hrvatskoj se je natjecalo 3859 učenika, tzv. „GigaDabrića“, a među 10% najboljih bilo je 388 natjecatelja te su im je dodijeljene i digitalna značka i zlatna diploma za izvrstan uspjeh na *Međunarodnom natjecanju – Dabar 2018*. Među njima je i naš učenik 2.a razreda **Lovro Malinarić** na 82. mjestu.

Izbor napravile: Lara Čvorak, Helen Glad i Leona Shalevska

GEK-OVCI ZA SABORSKOM GOVORNICOM

Ovogodišnja Simulirana sjednica Hrvatskoga sabora za učenike srednjih škola održana je 13. svibnja u Hrvatskom saboru. Govornici iz naše škole bili su maturant **David Benković** i učenica 3. razreda Lea Leonarda Pašić (zamjena maturantici **Aristelli Ković**) pod mentorstvom profesorice Sare Meszaros. Na ovogodišnjoj, 7. poziciji Simuliranoj sjednici *Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti* (NN 85/15, 121/16, 99/18) bio je prijedlog zakona u proceduri i podloga za raspravu učenicima zastupnicima. David je u svom izlaganju predložio da u Čl. 1. Zakona stoji sljedeće:

„Svrha zakona jest definiranje ugostiteljske djelatnosti na načelima održivog razvoj“, čime je stavio naglasak na održivi način kao jedini mogući smjer svakog gospodarskog razvoja, tako i razvoja turizma. Lea je čitala Aristellin amandman na Čl. 10., točku 15. koja se mijenja i glasi: „Prema gostu odnositi se uljudno, korektno i profesionalno s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka) neovisno o spolu, rodu, nacionalnoj pripadnosti, seksualnoj orientaciji niti bilo kojem drugom osobnom, društvenom, kulturnom i drugom obilježju.“

NOVA LICA NASTAVNIČKOG VIJEĆA

U školskoj godini 2018./'19. Nastavničkom vijeću pridružili su se Josipa Dužić, Danica Stevović i Stjepan Prpić

JOSIPA DUŽIĆ, PROF.

Glazbenu gimnaziju upisala je na nagovor roditelja, a vjeruje da svaka osoba ima sluha i muzikalna je.

Predstavite nam se u nekoliko rečenica.

Zovem se Josipa i rođena sam u Sisku. Glazbom se bavim već 15 godina. Glazba nije moj posao, već moj poziv. Nakon studija počela sam raditi u Glazbenoj školi Frana Lhotke u Sisku, a sada radim ovdje i u opatijskoj Glazbenoj školi Mirković.

Zašto ste odabrali baš glazbu?

Od malih nogu željela sam se baviti fizioterapijom, ali na nagovor roditelja upisala sam Glazbenu gimnaziju. U četvrtom razredu shvatila sam da su roditelji imali pravo te da je glazba ono čime se želim u budućnosti baviti. Kao što sam već i ranije rekla, glazba je moj poziv i naki je način ona mene izabrala.

Prepoznajete li i kako talent u učeniku?

Vjerujem da svaka osoba zna pjevati, ima sluha i da je muzikalna. Osobe koje kažu da ne znaju pjevati i nemaju ritam potrebno je usmjeriti i navesti ih na pravi put. U glazbenoj sam školi radila

s jednim učenikom za kojeg su govorili da nema sluha, ne zna pjevati i ne može intonirati, ali uspjela sam pronaći način kako mu pomoći. Nakon 10 mjeseci rada s tim učenikom rezultati su bili nevjerojatni. Nakon toga sam shvatila da u svakoj osobi postoji mali glazbenik.

Da možete promjeniti profesiju, što biste radili?

Ne bih ništa mijenjala i ne bih ništa drugo radila. Glazba mi je sve.

Koji su vaši hobiji?

Obožavam rolanje, heklanje i općenito ručni rad. Osim klavira, sviram još i akustičnu i bas gitaruakustičnu i tamburu i harmoniku. Osim rada u školi, proučavam i tradicijsku glazbu kojom se bavim od 2002. godine.

Kakvu vrstu glazbe i koje izvođače slušate?

Jako sam izbirljiva kad su u pitanju izvođači. Od hrvatskih izvođača i izvođača ex-Yu-a s područja tu su Gibonni, Oliver Dragojević, Silente, Praljavo Kazalište, Crvena Jabuka, Plavi Orkestar, Riblja Čorba, Azra, Bijelo Dugme i mnogi drugi. Od stranih izvođača slušam Beyonce, Christina Aguilera, Queen, Madonna, Guns N'Roses, The Beatles, Scorpions. Puno ih je. Uglavnom, da skratim, slušam sve što mi se svidi.

Koji glazbeni žanr preferirate?

Preferiram jazz, rock i RnB.

Za kraj, tko ili što je vaša inspiracija?

Učenici s kojima radim. Raditi s djecom i mladim ljudima neprocjenjivo je iskustvo. Vi ste uvijek puni ideja, veselja, inovativni ste. Moju kreativnost posebno potiče rad s djecom predškolskog uzrasta.

Razgovarale: Matea Blažević i Rafaela Čargonja

DANICA STEVOVIĆ, PROF.

U Francuskoj je živjela gotovo 10 godina, a danas učenicima osim znanja prenosi i ljubav prema francuskom jeziku i kulturi toga naroda.

1. Kako ste se odlučili baš za ovaj posao?

Nisam ja odabrala ovaj posao, već je mene posao pronašao. Studirala sam francuski jezik jer sam ga poznavala. Jednom sam prilikom održala nastavni sat na francuskom jeziku i rekli su mi da sam stvorena za taj posao. Imali su slobodno radno mjesto pa su me pozvali. Naravno, nisam mogla odbiti takvu ponudu. Shvatila da jako volim ovaj posao.

2. Otkud Vaša ljubav prema francuskom jeziku?

Sa svojim sam roditeljima živjela u Francuskoj od svoje desete godine. Roditelji su tamo otišli raditi pa je sasvim logično bilo da i mene povedu.

Posebno sam sretna jer me je francuska Vlada 2008. godine odlikovala odličjem časnika reda Akademskih palmi. Ovo se odličje dodjeljuje stranim državljanima za posebne zasluge u promicanju francuskog jezika i kulture u svijetu.

3. Koliko ste dugo živjeli u Francuskoj?

U Francuskoj sam živjela nepunih deset godina, od svoje desete do devetnaeste godine. Bilo mi je izrazito teško samo tako oputovati u Francusku. Ipak sam bila u 4. razredu

osnovne škole, teško je bilo odvojiti se od svojih prijatelja, u Francuskoj pronaći nove... Ali, snašla sam se.

4. Koje je najljepše iskustvo koje ste doživjeli tijekom boravka u Francuskoj?

Toga je bilo jako puno... Svaki put kada se sjetim krenu mi suze. Ondje sam provela najljepše godine, doživljavam Francusku kao dio sebe. Srednja škola moje je najljepše iskustvo, a u srcu su mi svakako i prijatelji koji mi nedostaju.

5. U kojim još školama radite, uz našu gimnaziju?

Radim u Osnovnoj školi „Brajda“ i u Gimnaziji Andrije Mohorovičića. U OŠ „Brajda“ radim 30 godina, a, sveukupno, 32 godine radim u školi. Volim prenositi znanje francuskog jezika, ali dajem više od pukog podučavanja. Osim znanja, prenosim i ljubav koju imam prema francuskom jeziku, ali i kulturu toga naroda.

6. Što vam se najviše sviđa u radu s djecom?

Uživam raditi s djecom i mladima. Sviđa mi se kako se međusobno podržavate, uvažavate i nadopunjujete. Mi odrasli to ponekad zaboravimo te itekako možemo od vas puno toga naučiti. Trebali bismo biti sretni i zahvalni na onome što imamo.

7. Čime se volite baviti u slobodno vrijeme?

U slobodno vrijeme jako volim šivati, kreirati... Uživam radeći s cvijećem, brinući se o cvijeću, volim dekorirati cvjetne aranžmane, čitati knjige. Uglavnom, volim sve što vole mladi!

8. Koju dogodovštinu u radu s djecom čete zauvijek pamtitи?

Pamtit će odlazak iz Mrkonjić grada u Bosni, otkud sam otišla udati se u Rijeku. Na dan moga odlaska absolutno cijela škola me ispratila. No ne samo to, svaki učenik pripremio mi je dar. Bilo je tu svega, od lančića i narukvica do raznih čokoladica i bombončića. To nikada neću zaboraviti...

9. Za kraj, što želite poručiti nama i našim čitateljima?

Treba uživati u svakom trenutku života!

Razgovarale: Lucija Dunatov i Antea Karadakić

STJEPAN PRPIĆ, PROF.

Već u osnovnoj školi želja mu je bila jednoga dana postati profesor geografije.

Predstavite nam se u nekoliko rečenica.

Profesor sam geografije i povijesti. U slobodno vrijeme pratim nogomet i NBA košarku te sviram gitaru. Također, volim slušati glazbu. Svoj posao doživljavam kao poziv jer imam priliku raditi ono što volim i što me uistinu zanima, a najvažnija stavka je svakako činjenica da radim s mladim ljudima i da im prenosim znanje. U nekima ću zasigurno, barem se nadam, probuditi interes, možda čak i ljubav prema predmetu koji predajem. Imam dosta slobode u svom poslu, što je vrlo pozitivno i, čini mi se, kroz ovaj posao mogu pozitivno utjecati na druge.

Gdje ste se školovali?

Studirao sam u Zagrebu. Geografiju sam diplomirao na Prirodoslovno-matematičkom, a povijest na Filozofskom fakultetu. Već u osnovnoj školi želja mi je bila jednoga dana postati profesor geografije. Sjecam se da sam još u nižim razredima osnovne škole rado listao atlase i proučavao karte, a povijest me zaintrigirala tek u srednjoj školi.

Vrlo ste mlad profesor. Je li ovo vaše prvo iskustvo rada u srednjoj školi? Možete li s nama podijeliti svoje dojmove o radu u našoj školi?

Tijekom studija morao sam u sklopu metodičkih kolegija imati praksu u školi, tako da mi ovaj moj prvi službeni posao nije i prvi susret s razredom i nastavom. Naravno, nije isto biti na praksi i u radnom odnosu. Sada predajem u osam razrednih odjeljenja, svaki dan dolazim u školu, pripremam se svakodnevno za nastavu, ali sve to skupa me veseli. Kada radiš ono što voliš, ništa nije teško. Ovdje se osjećam dobro. Mislim da su me učenici dobro prihvatali i da sam ostvario dobar odnos i komunikaciju s njima, a i dojma sam da im je na nastavi geografije zanimljivo, što me veseli.

Biste li nešto promijenili u gimnaziskom programu geografije?

Naravno da uvijek ima prostora za poboljšanja. Volio bih kada bi se više učilo o europskim zemljama i kada se ne bi ulazio u previše detalje. Geografija je predmet na kojem učenici imaju priliku uz knjigu, fotografije, prezentacije, dokumentarne filmove... propovijevati svijet. Sama po sebi vrlo je kompleksan predmet koji povezuje društvene i prirodne znanosti, što ju ujedno čini i vrlo zanimljivom.

Da vidimo znate li sve gradove i države svijeta... Mi Vam nudimo glavni grad, a Vi ćete nama reći o kojoj je državi riječ.

To što sam profesor geografije ne znači da znam baš svaki geografski podatak. Ali, svakako sam voljan pokušati.

Yaren?

Hm... Zaista ne znam.

Znamo mi! Nauru! 😊

Vaiaku?

To je glavni grad otočne države Tuvalu u jugozapadnom dijelu Tihog oceana.

Razgovarale: Lara Čvorak i Leona Shalevska

PROSLAVA 55. OBLJETNICE GIMNAZIJE U OPATIJI

Prigodnim programom, u kojem su sudjelovali školski djelatnici te bivši i sadašnji učenici, 29. studenoga 2018. obilježili smo 55 godina postojanja naše gimnazije. Prije svečanog dijela proslave zainteresirani su mogli prisustvovati tribini pod nazivom „Gimnazija nekad i sad“ koja se održala u prostorijama hotela 4 opatijska cvijeta. Tribinu je osmisnila i vodila školska psihologinja i bivša učenica GEK-a Sanja Bradić, a sudjelovale su bivše učenice, danas profesorce u gimnaziji: Vanda Podgoršek, Irene Kuvačić, Sintija Trinajstić i Ivana Černeha. Uslijedila je i svečana priredba održana u dvorani Kulturnog centra Gervais. Priredbu je vodila nekadašnja GEK-ovka Ema Starčić, a na pozornicu su se popele bivše učenice Kristina i Emanuela, poznatije kao *The Blondes* koje su publiku pozdravile izvedbom autorskih uspješnica te bivša učenica Aurora Sršen koja je oduševila izvedbom pjesme *Halleluja*. Nastupali su i učenici školskog zbora te dramske skupine, zatim Tonko Pavičević i Matija Reljanović instrumentalnom izvedbom na klarinetima, Mateo Babić i Dorotea Šošo plesnom točkom, Petra Barić i Tin Frleta dramskom te Leona Shalevska vokalnom.

David Benković

ODLAZAK U MIROVINU

Završetkom školske godine 2018./'19. završava i nastavnička karijera naše profesorice engleskog jezika Vande Podgoršek. Osim što je dugogodišnja djelatnica opatijske gimnazije, svojevremeno je i sama sjedila u njenim školskim klupama.

Bili ste učenica opatijske gimnazije, a sada ste nastavnica u istoj. Recite nam nešto o tome.

U Opatijsku gimnaziju upisala sam se kao učenica 1968. U njoj sam počela raditi 1993. godine nakon što je moja profesorka engleskog jezika otišla u mirovinu, tako da sam tada u školi zatekla i nekoliko mojih gimnazijskih profesora.

Predavali ste mnogim generacijama učenika. Možete li usporediti današnje učenike s ranijim generacijama?

Današnji rad u gimnaziji se uvelike razlikuje od nekadašnjeg; po mom mišljenju programi su za sve predmete puno obimniji nego što su nekad bili, a načini poučavanja se presporo mijenjaju. Iako, da me ne biste krivo razumjeli, neke stvari jednostavno treba naučiti, a metode tu onda nisu važne. Također, mislim da pišete previše pisanih radova, a usmeni odgovori su donekle zapostavljeni. Vremena se mijenjaju, pojavili su se novi izvori znanja koji su lako dostupni, učenici odrastaju na drugačiji način, a škole se muče održati

korak. Ipak, znam da naši učenici izlaze iz naše gimnazije s dovoljno predznanja da mogu nastaviti školovanje na bilo kojem fakultetu.

Još jedna razlika koju vidim, u usporedbi s prijašnjim vremenima, jest da učenici danas vrlo često do kraja srednjoškolskog obrazovanja ne znaju što žele studirati i kojim putem žele krenuti. To mi donekle izgleda kao da su pomalo izgubljeni u ovom današnjem svijetu koji, naizgled, toliko puno nudi. Ali ciljeve ipak nije tako lako ostvariti, kako se čini.

Što Vas je privuklo nastavničkom zanimanju i zašto baš engleski jezik?

Uvijek sam znala da želim studirati strane jezike i raditi u školi. Još sam u osnovnoj školi prijateljicama pomagala oko školskih obveza. Jedan od mojih hobija je bilo učenje jezika pa sam osim engleskog upisala i studij opće lingvistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. To će biti još jedan način da provedem dobrodošlo slobodno vrijeme koje me čeka u mirovini; da učim i dalje. A uz druge interese koje imam, sigurno mi neće biti dosadno. No, bit će mi teško oprostiti se s trećim razredom kojega dogodine čeka matura, a ja neću biti s njima do kraja. S ostalima isto tako. Ω

Što vam je, osobno i profesionalno pružio rad u prosvjeti i hoće li Vam nedostajati?

Ono najljepše u mojoj profesiji je da na neki način sudjeluješ u odrastanju mladih, da ih upoznaješ, pratiš njihov razvoj, a na kraju ispraćaš iz škole kao

skoro gotove ljude. Lijepo ih je i sretati kao odrasle ljude i, makar ponekad zaboravim neko ime, uglavnom točno znam u kojoj klupi je osoba sjedila. Kroz te susrete obnavljaju se samo dobra i zabavna sjećanja, a onih malo težih i neugodnijih događaja svi se prisjećaju s dozom humora. Mogu reći da je moj život u školi i sa školom uistinu bio sretan i ispunjen, ali sumnjam da će mi nedostajati, jer 40 godina odlaženja u školu u 8 ili u 14 sati je stvarno *too much of a good thing*, što bi rekli Englezi.

Razgovarale: Sara Gašparić i Nina Čorić

OBJAVLJENA KNJIGA PROFESORICE SANJE SIMPER

Koliko dugo ste radili na knjizi? Kako j euopće izgledao put od ideje do realizacije, točnije do gotovog proizvoda?

Na knjizi sam, uz kraće prekide, radila od 2004. godine. Tada sam se počela zanimati za tu temu te polako istraživati. Za takvu knjigu potrebno je poduzeti opsežno istraživanje, a znamo da se povjesna istraživanja rade na arhivskoj građi i povjesnim izvorima pa sam i ja tako krenula. Razgovarala sam s osobama koje su preživjele holokaust i s njihovim potomcima. Mogu reći da je to jedan mukotrpan put i zahtjeva velika odricanja i koncentraciju. Knjiga je nastala na temelju doktorskog rada. Ovo istraživanje poduzeto je za potrebu doktorskog studija koji sam završila 2012. te sam se kasnije intenzivno počela baviti knjigom.

Glavni urednik knjige je dr. Kotel DaDon, rabin Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj, a posebnu vrijednost knjizi daju fotografска građa i razgovori autorice s preživjelim sudionicima fašističkih i nacističkih progona i njihovim potomcima

Posebnu vrijednost knjizi dali su usmeni iskazi preživjelih sudionika fašističkih i nacističkih progona i njihovih potomaka. Jeste li imali poteškoća u stupanju u kontakt s njima?

Takav način proširivanja istraživanja čini razumljivijim istraživanje arhivske građe, kroz nečiji osobni doživljaj, obiteljsko sjećanje, fotografije. U priču se više uživimo ako nam pojedinac govori o osjećajima te tako na nas ostavlja jači utjecaj dok čitamo. Smatramo kako intervjuji

koje sam godinama prikupljala s preživjelima čine dodatnu vrijednost ove knjige. Naravno da nije bilo lako doći do njih, neki put je trebalo tražiti kontakte ljudi iz Amerike i Švicarske te se onda pripremiti na njihovim jezicima ili naći neki drugi način kako s njima uopće komunicirati. Svi su me nekako podjednako zanimali, ne bih mogla nikoga posebno izdvojiti, svaki je pridodao svojim kamenićem mozaika ovoj priči. Poteškoća nisam imala, uspjela sam sa svima razgovarati te ih moram pohvaliti da su svi bili zainteresirani da ta priča ugleda svjetlo dana.

Je li Vas priča nekoga od njih osobno dirnula i zašto?

Ima jedna priča koja me posebno dira iako nisam osobno vodila taj razgovor. Priča je čak poznata u svijetu i preporučam svima da ju pročitaju. Govori o Riječaninu koji se zvao Sergio De Simone čija je obitelj bila deportirana iz Rijeke u Auschwitz, gdje su djeca odvojena od mame. Tada je doktor Mengele radio istraživanje o tuberkulozi te se nažalost Simone našao kao žrtva tog istraživanja. Nedavno su u Rijeci njegove sestrične koje su preživjele Auschwitz u čast Simona postavile kamen spomenca.

Jeste li zadovoljni konačnom verzijom knjige? Biste li još nešto dodali, izbacili, nešto izmjenili ili nešto možda drugačije prikazali?

Uvijek bih nešto dodala i nešto izbacila. Česta je pojava da autori nisu zadovoljni, vide neke pogreške. Tako je i sa mnom i mojom knjigom. Da mogu, za početak bih promjenila papir zbog

,Židovi u Rijeci i liburnijskoj Istri u svjetlu fašističkog antisemitizma (1938. – 1943.)“ donosi zanimljive i do sada nepoznate podatke o povijesti Židova u Rijeci i liburnijskoj Istri uoči i za vrijeme Drugog svjetskog rata

toga što je knjiga užasno teška te ju je teško držati u rukama.

Kome je knjiga namijenjena?

Knjiga je namijenjena svima koje zanima taj isječak povijesti 20.st. koji je možda i najmračniji dio ljudske povijesti. Osobito bih je preporučila mlađima koji na temelju tih nemilih događaja moraju učiti o toleranciji, o uvažavanju među ljudima te naučiti kako stvarati ljepši svijet u kojem se ljudi razumiju i međusobno poštuju.

Uoči predstavljanja Vaše knjige, na riječkom Korzu bila je postavljena izložba „Od emancipacije do holokausta: Židovi u Rijeci i Opatiji“. Možete li nam reći nešto o toj izložbi?

Izložba je zapravo sažetak knjige. Sadrži puno fotografskih materijala, arhivskih dokumenata i iskaza svjedoka. Ono što u knjizi moraš čitati kroz duga poglavљa, to možeš pogledati na izložbi te je puno dostupnija. Bila je postavljena povodom Dana sjećanja na žrtve holokausta 27. siječnja.

Razgovarala: Lea Leonard Pašić

Portret jedne sportašice

Učenica 1.b razreda **Matea Blažević** bavi se sportskom disciplinom Krav Maga.

Krav Maga obučava samoobranu, borilačke i borbene vještine, kao i vještine zaštite drugih, a sve to na jedinstven i jednostavan način učenja. Riječ je dakle o metodi borbe koja obučava kako izbjegći, spriječiti i razriješiti napad i nasilje, a nastala je u Izraelu.

Matea trenira četiri puta tjedno, ali uspijeva odraditi sve školske obaveze te ima i slobodno vrijeme za odmor i druženje s prijateljima. Sportski uzor joj je Ronda Rousey, borkinja mješovitih borilačkih vještina, jedna od prvih žena koja se počela baviti ovim sportom.

Obitelj i prijatelji potpora su joj u bavljenju spotrom. Roditelji su, otkriva nam Matea, zabrinuti i u strahu od ozljeda koje su uvijek moguće, međutim, uvijek su uz nju. Mateu uskoro čekaju polaganja ispita za više razine, te se nadam certifikatu, tj. službenoj licenci. Želimo joj puno uspjeha!

Mateo Šepić

Nakon provedenih školskih natjecanja tijekom siječnja i veljače 2019. naši su učenici sudjelovali na županijskim natjecanjima iz 8 predmeta, a natjecali su se i u sportskim kategorijama te na smotrama. Donosimo rezultate.

ŽUPANIJSKA RAZINA

predmet	mentor/ica	učenici	razred	mjesto
HRVATSKI JEZIK	Kristina Staničić, prof.	Josip Jakopović Korina Badurina	1.a 1.b	10. 16.
	Gordana Zurak, prof.	Tonko Pavičević	3.a	14.
TALIJANSKI JEZIK	Nataša Frković – Đorđević, prof.	Matteo Martinčić	4.b	6.
NJEMAČKI JEZIK	Branka Topolnik, prof.	Eva Gärtner Luka Vrvilo Počekaj Ema Dijan	3.b 3.b 3.b	1. 2. 4.
POVIJEST	Sanja Simper, prof.	Nina Čorić Natanael Miočić – Stošić Marko Slavulj	2.b 4.a 4.b	5. 1. 3.
FILOZOFIJA	Ivana Černeha, prof.	Paola Zukić	4.b	18.
BIOLOGIJA	Irene Kuvačić, prof.	Leon Ivović Mia Pahor	3.a 3.a	19. 15.
FIZIKA	Sintija tropper Trinajstić	Lovro Malinarić	2.a	6.
INFORMATIKA	Sanja Perman Benković	Laura Žigulić	3.b	4.
LiDraNo, literarni izraz	Kristina Staničić, prof.	Dorotea Šošo	1.b	smotra
LiDraNo, novinarski izraz, školski list Eugenije	Kristina Staničić, prof.	David Benković	4.a	smotra (list je predložen za državnu razinu smotre)
Europa u školi	Kristina Staničić, prof. Branka Topolnik, prof.	Korina Badurina Emili Šebelja	1.b 2.a	smotra
SPORT, badminton	Damir Kuvačić, prof.	djevojke (Gala Zukić, Klara Frlan, Iva Rađa, Sintia Bakić) mladići (Mateo Šepić, Natanael Miočić – Stošić i Luka Grgurević)	2.a i 3.a 3.b i 4.a	2. 3.

DRŽAVNA RAZINA

OPISUJEMO SUSTAVE	Sintija Tropper Trinajstić, prof.	Lara Sterija	3.a	smotra
SMOTRA GRAĐANSKOG ODGOJA	Sara Meszaros, prof.	Nina Čorić, Nina Sorić, Lara Sterija, Dora Rinčić	2.b i 3.a	smotra

Učenice 3.a razreda Klara Frlan, Iva Rađa, Dora Rinčić, Mia Pahor, Lara Sterija i Ivana Ivanić sudjelovale su na gradskoj razini natjecanja hrvatskog Crvenog kriza u pružanju prve pomoći i osvojile su visoko 2.mjesto pod mentorstvom nastavnika Damira Kuvačića, prof.

EUROPA U ŠKOLI

Poštovani gospodine Predsjedniče, živim u maloj, prekrasnoj zemlji punoj različitih, ali neiskorištenih mogućnosti. Zove se Hrvatska i zemlja je tisuću otoka, velikih obradivih površina, najzelenijih šuma, najkršnijeg krša, zemlja je vrhunskih sportaša, priznatih umjetnika, vrijednih i radišnih ljudi. Ali svaka medalja ima dva lica...

U mojoj zemlji više bi pažnje trebalo posvećivati domaćoj proizvodnji i razvijanju poljoprivrede, a ne uvozu. Veliki je problem i visoka stopa nezaposlenosti, a mlađi, visokoobrazovani ljudi koji bi mogli napraviti promjene na bolje odlaze preko granice u potrazi za bolje plaćanim radnom mjestom i boljim uvjetima za život.

Učenica sam prvog razreda srednje škole i svakodnevno slušam o kurikularnoj reformi koja bi trebala poboljšati obrazovni sustav, međutim, čini mi se da se to događa nekako prebrzo.

Ove školske godine krenuli su s radom eksperimentalni razredi i već na jesen reforma ulazi u sve škole. Mislim da je to nešto što bi se trebalo provoditi postupno. Ne vidim prijeku potrebu uvođenja tableta u nastavu i digitalizacije građe. Puno je važnije posvetiti se promjeni sadržaja koji se uči u školama i količine nastavnog gradiva. Uvođenjem većeg broja sati praktične nastave u strukovnim školama, reduciranjem informacija i podataka koje moramo naučiti te davanjem slobode u izboru predmeta, rezultiralo bi boljim i kvalitetnijim znanjem učenika.

Slušajući roditelje, gledajući informativne programe na televiziji i čitanjem različitih naslova na internetskim portalima, dojma sam da u mojoj Hrvatskoj nedostaju poštovanje i iskrenost onih na vlasti. U predizbornim kampanjama obećaju svašta, a kada dođu na vlast kao da sve padne u zaborav. Kada bi proveli i izvršili sve ono što su obećali, možda

bi u budućnosti više mlađih doživjelo i izabralo Hrvatsku kao državu u kojoj će živjeti, napredovati i čijem će razvoju i sami doprinositi.

Korina Badurina

Eugenije slavi svoj 20. rođendan. Tim povodom razgovarali smo s profesoricama Gordanom Zurak i Ivanom Černeha. Obje su dale svoj doprinos stvaranju našeg školskog lista...

RAZGOVOR S PROFESORICOM GORDANOM ZURAK

Gordana Zurak profesorica je hrvatskoga jezika i književnosti u našoj školi. Školskim novinarstvom bavila se dugi niz godina, vodila je Novinarsku družinu te mentorirala naše učenike u stvaranju školskoga lista *Eugenija*. Osim nje, činile su to i naša profesorica engleskoga jezika Vanda Podgoršek te profesorica Sanja Grakalić Plenković, bivša nastavnica Hrvatskoga jezika i knjižničarka. Od prošle školske godine novinare mentorira profesorica Staničić, a profesorica Zurak uz redovnu nastavu Hrvatskoga jezika vodi i izvannastavnu aktivnost Glagoljašku družinu.

Ove godine izlazi 20. broj *Eugenija*. Proteklih godina Vi ste bili mentorica školskim novinarima.

Kako su izgledali počeci GEK-ova novinarstva?

Sjećam se kako je na nastavi kada su se okupljali prvi novinari nastalo ime, ime je predložila naša bivša vrijedna učenica Boža Alajbeg. I svi su ga jednoglasno prihvatili. Taj naziv predstavlja nas gekovce i spoj je imena književnika čije ime nosi

naša škola i pojma genije.

Prateći dugi niz godina školske novinare mogu reći da su pokazivali svoje raznovrsne talente u pisanju, crtanju, fotografiranju, ... Izdvojila bih ipak neke naše učenike, stvaratelje *Eugenija*: Noru Bolanča, Niku Kurti, Luku Manola, Karlu Ratković, Angeliku Vunić, Leopolda Sušnja, Petru Vranić, Katarinu Mohović, Doru Rinčić i Klaru Frlan). (...) Sve ih je povezivao entuzijazam, čak su i subotom rado dolazili u školu. Okupljali bi se u knjižnici gdje bi donosili novine, razgovarali o raznim temama, diskutirali, iznosili svoja mišljenja, stvarali svoje tekstove, čitali tekstove s LiDraNa, ... Njegovao se timski rad i zajedništvo, a to je svaki znamo jako bitno.

Koja Vam je tema bila najdraža. Zašto?

Svaka je tema na svoj način zanimljiva. Bilo je raznih tema, kao na primjer: Izričaj, Prostor, Putovanja, Društvene mreže, Temperamenti, Učenje, ... Teme su uvijek bile ogledalo onoga što se događalo u školi, ali i izvan nje u lokalnoj zajednici. Učenici su uvijek nastojali da list bude originalan, dinamičan, drukčiji. Novo se ili staro uredništvo dogovaralo oko izbora rubrika. Svaka je tema bila našim učenicima bliska i zanimljiva, istraživačka. Svaka je generacija bila kreativna i davala je svoj pečat školskome listu.

Osim Vas, tko je još bio mentor školskim novinarima?

Osim mene mentorice su bile i profesorice Vanda Podgoršek te Sanja Grakalić Plenković, a urednici su se mijenjali iz godine u godinu. Smatram da su oni vrlo važni jer urednik povlači cijelu grupu, potiče na rad, okuplja grupu. Neki od urednika bili su Petra Peloza, Dino Žigulić, Sara Gregov, Mariju Jeletić, Marko Rubinić, Lea Dobrec, Laurent

“Svaka je generacija bila na svoj način kreativna i davala je svoj pečat školskome listu.”

Kružić, Sanja Slavić i moja današnja kolegica, profesorica filozofije Ivana Černeha.

Koristim ovu priliku zahvaliti kolegicama i kolegama te svim učenicama i učenicima koji su na bilo koji način sudjelovali u stvaranju dosadašnjih *Eugenija* jer je to zapravo naš list.

Mislite li da je dobro nastaviti tradiciju tiskanja školskoga lista ili bi bilo dovoljno imati ga samo u digitalnome obliku?

Osobno volim listove prelistati iako moram priznati da i sama sve više sjedim za kompjutorom i čitam novine na netu. Uočavam da i ja polako postajem pripadnica onih koji čitaju sve online. Nastojimo da školski list *Eugenije* pronađe svoje čitatelje i izvan naše škole, da svi koji žele znati nešto više o nama i našem radu to mogu učiniti i na ovaj način.

Smatram da je dobro da škola ima 30-ak primjera u tiskanome obliku

Na tragu prethodnoga pitanja... Čini li Vam se da je digitalizacija uzrokovala manji interes za pisanom riječi i tiskanim izdanjima bilo koje vrste?

O tome se može raspravljati. Mislim da se pojmom digitalizacije mnogo toga promijenilo. Knjižnice dobivaju novu

ulogu. Imaju naravno svoje prednosti. Sada možemo u digitalnom obliku čitati cjelovita lektirna izdanja i druga beletristička djela, časopise pa i neke jako stare novine, znanstvene i neke članke. Nisam za to, naravno, da u potpunosti nestanu knjige u tiskanome obliku.

Jako volim čitati knjige bez obzira jesu li u digitalnome ili tiskanome obliku. Tu svoju ljubav nastojim prenijeti na svoje učenike, nadam se da u tome uspijevam.

Kako se to održava na čitalačke kompetencije mladih i na njihovo poznavanje pravopisnih i gramatičkih zakonitosti našega jezika?

Učenici trebaju stjecati kompetencije čitanja i pisanja. Slušanja i govorenja. Naravno da ako više čitaju kvalitetne, dobre tekstove da će im biti i bolji način izražavanja. Ono što čitaš odražava se na tvoj način izražavanja. Vježbom se sve može postići. Dobar čitatelj se razvija, ne nastaje odmah, a čitanjem postaješ bolji čovjek.

Prošle godine okupili ste u školi Glagoljašku družinu čiji rad redovito prate školski novinari. Koliko je poznavanje jezične baštine važno i zašto?

Našim učenicima je to zanimljiva nadopuna gradiva koje se uči u 1. razredu u okvirima srednjovjekovne književnosti, izašli smo na teren u potrazi za glagoljaškim spomenicima. Do sada smo posjetili Istru (Aleja glagoljaša), Krk dva puta (Jurandvor, Vrbnik...) i Sveučilišnu knjižnicu u Rijeci gdje se nalazi stalni postav glagoljice. Naši su učenici proširili svoje znanje o kulturnoj baštini, a mislim da su i uživali družeći se.

Razgovarale: Petra Čučković i Nicole Horvatić

ŠKOLSKA NOVINARKA IVANA ČERNEHA

U novinarskom poslu tijekom srednjoškolskog obrazovanja u opatijskog gimnaziji okušala se naša nastavnica Ivana Černeha, prof.

Kao učenica bili ste školska novinarka. Što vas je potaknulo da se uključite u tu priču?

Na to me prije svega potaknula moja profesorica Sanja Grakalić. Kada sam bila učenica 1. razreda ona je vodila novinarsku družinu. Sjećam se da je na satu hrvatskoga jezika uvijek govorila da je izrazito važno **brusiti naše kritičko pero**. Nakon uključivanja u novinare shvatila sam da je u uredništvu jako cool ekipa, družili smo se u slobodno vrijeme u školskoj knjižnici, van nastave, razgovarali smo o potencijalnim temama za list i učili kako strukturalno napisati što bolji tekst.

Potom je uredništvo preuzela profesorica Gordana Zurak koja nas je uvijek poticala na razvijanje literarnih i likovnih vještina. S profesoricom Zurak sam odlazila u tiskaru i izravno sudjelovala u formiranju našeg „Eugenija“. Bilo mi je jako zanimljivo i inspirativno biti dijelom te priče!

Kakva je bila tehnička opremljenost tada i kojim ste se uređajima služili pri pisanju?

Znate li što su diskete? Mi smo tada naše tekstove snimali na diskete te ih predavalci profesorici koja je tekstove printala u školskoj knjižnici, zatim smo o napisanome raspravljali i zajednički određivali koji tekst zaslužuje svoje mjesto na nekoj stranici lista. Dakle, tehnička opremljenost nije bila baš najbolja u to vrijeme. Jednom smo prilikom školski list sami fotokopirali. No, bez obzira na lošiju tehničku opremljenost, bilo je to sjajno novinarsko vrijeme. Ipak kvalitetu lista uvjetuje dobra ideja pretočena na list papira, stoga tehnička opremljenost nije toliko važna.

O čemu ste najviše voljeli pisati? Koje teme su vam bile najzanimljivije?

Najviše sam voljela pisati o temama za koje sam tada smatrala da su bitne u našoj društvenoj stvarnosti. Primjerice o temama koje su propitivale aktualne probleme, a ovđe govorimo o vremenu prije 10 godina. Tada smo isticali kako

je Opatija „u banani“ jer nema mjesta za kvalitetna druženja i zabavu mladih. Nadalje, najdraže su mi bile rasprave o temama koje su bile čak i pomalo kontroverzne ili buntovne. Neke koje idu u smjeru razvijanja punk duha, rekla bih. Mislim da je upravo bunt, kritika i propitivanje esencijalno za stvaranje dobrog finalnog proizvoda – školskog lista. Bilo je tu i poezije koja mi je i danas draga čitalačko iskustvo. Motivi u mojim pjesmama bili su primjereni našoj okolini pa se tako sjećam pjesme o moru i o pjeni, ali bilo je tu i egzistencijalističkih tema.

Možete li izdvojiti neki poseban intervju ili neki drugi novinarski tekst kojega se sjećate i po čemu je bio poseban?

Sjećam se da sam kao učenica 1. razreda napisala recenziju predstave „Prokleti ne idu na Bali“ u kojoj sam istaknula da mi se predstava ne sviđa. Tada mi je, kao učenici, bilo jako važno imati slobodu izraziti vlastito mišljenje bez pretjeranih sadržajnih dodataka koju smo, na našu sreću, kao novinari zaista imali. Zatim bih istaknula intervju sa našim današnjih ravnateljem Škole, iz 2008. godine. u kojem smo kolegica i ja postavljale zaista, u najmanju ruku, kreativna pitanja. Bilo je zabavno! Također ističem intervju sa velikim pjesnikom Dragutinom Tadijanovićem, pjesnikom predloženim

za najvišu svjetsku književnu nagradu – Nobelovu nagradu za književnost. I danas rado čitam njegovu poeziju. Tada sam naučila da ti neki posebni ljudi odišu skromnošću u svojoj punini osebujne, intelektualne i ljudske veličine.

Kako je pisanje za školske novine utjecalo na razvoj Vaše osobnosti i izbor Vašeg zanimanja?

Utjecalo je jer mi je pomoglo da kritički sagledavam svijet oko sebe i ljudi u njemu. Uz pisanje sam vjerojatno bila svjesnija nekih situacija u kojima sam se nalazila. Sigurno da jest utjecalo i na izbor mog zanimanja. Ono što sam započela učiti u srednjoj školi nastavila sam i na fakultetu; kako odabratи temu za seminarски rad, kako napisati koncept i kako stvoriti domišljen filozofskih rad. Ako se odlučite za studiranje filozofije koja jest misaona djelatnost i često iziskuje apstrahiranje, analiziranje, sintetiziranje misli, ideja, saznanja, zaključaka ..., tada je novinarska družina pravi izbor za vas!

Možete li dati neki savjet današnjoj generaciji GEK-ovih novinara?

Brusite vaša kritička pera!

O čemu biste voljeli čitati u „Eugeniju“?

Uz poeziju i likovne radove, naglasak bih stavila na sadržajne novinarske tekstove o problemima i aktualnostima društvene stvarnosti poput sada aktualnih ekoloških tema. Svakako bih naglasak stavila i na teme bliske našoj školskoj svakodnevici. Posljedice (ili uzroke) pisanja tekstova nalazim u smislenom procesu oslobađanja djelatnog bitka kojim možemo utjecati na popravljanje ili kreiranje boljeg sutra. Sigurna sam da ćete uz vašu mentoricu Kristinu Staničić imati odličan školski list. Dopustite mi da vas pohvalim unaprijed. A tebi, draga Leana, čestitam na profesionalno vođenom intervjuu!

Razgovarala: Maria Leana Đolonga

Prokleti ne idu na Bali (Eugenije br. 6, šk. god. 2004./'05.)

Samo večeras u našemu gradu — gala spekatakl! Dobro, nije opera noć, ali je zato premijera u prostoru exkina «Kvarner». Budući da smo već platili kartu nema sumnje isplati se doč. HNK riječko napokon je dobilo svoju tzv. off scenu — premijera drame: Prokleti ne idu na Bali.

I tako smo se odmorni nakon poslijepodneva provedenog u školi uputili na gledanje gore navedene «stvari». Promrzla i već pomalo nervozna zbog gužve u autobusu uletjela sam u prostor za izvođenje i gledanje predstave. Bilo mi je čak dla vidjeti sve onako maleno, skučeno... Ali samo nakratko! Cijelu predstavu sjedila sam na podu... Dobro, već čujem neke od komentara, mamina dušica, jaka stvar, ali vjerujte sat i pol na podu uspravnog vrata u yoga pozu i sa strahom da glumci u jednoj od scena neće greškom baciti telefon na mene umjesto pred mene. Straššno.

Tema drame? Kao teme mogu izdvojiti problem nasilja, neuravnoteženosti, življena ljudi koji su u stvarnosti nalik na likove.

Akcija kreće: imamo oca i majku koji kasno dolaze kući i bude svoju djecu. Sin Fredi i kćer Kora spremili su im večeru, i tada počinje ono što sam jedva odtrpila do kraja: DERANJE!

Kora više i urlje na roditelje što su neodgovorni i nezaposleni. Rekla bih da su Belinda i Vitomir, majka i otac, duševno rastrojeni i spremni na sve da se zaštite od odgovornosti, od opravdavanja i zbilje života. Vole ritam vječite zabave. U vrijeme gledanja njihove omiljene sapunice Prokleti ne idu na Bali zazvoni zvono na vratima. Obitelj se izbezumi i u trenucima čak pomislih kako su mili. Pojavi se Kristina Zglob, sestra davno poginule Monike, za koju se sumnja da su je ubili Belinda i Vitomir prije mnogo godina. Brutalno je ubijena Kristina. Nedužna djeca Fredi i Kora bivaju uhićeni, a ubojice Belinda i Vitomir ponovno u svom pakleno lošem filmu. Ples, alkohol, ljubav, ali sve to na nemoralan način. Sami stvaraju svoje prokletstvo.

Kako definirati ovu dramu? Kao ljubavnu, psihološku, kriminalističku? Meni dosjetka da se zamijene uloge roditelja i djece ne vodi nikakvoj zdravoj logici. Iz tih grozno spojenih okolnosti na sceni, do mene je doprlo mnoštvo negativnih vibracija, nesnosne vike, nelagode, tjeskobe... straha. Napokon je ovaj kaos od predstave završio - kraj! Paradoks, ironija i crni humor vladaju all the time. Ne zamjeram glumcima jer oni glume. Bučno glume tuđe živote na dnu, otužne živote psihički poremećene, neuspješne obitelji, čija situacija nije svakodnevna.

Je li bilo s nama te večeri i onih koji su se na trenutke prepoznali u grubim svađama i galami, opijanju i orgijanju. Nadam se, nije.

I zbog mojih mlađih godina, idealizma, želje za skladom i vjere u istinsku nježnu ljubav, meni se ova super suvremena drama jednostavno NE SVIĐA.

Ivana Černeha, 1.b

STEREOTIPI, PREDRASUDE I DISKRIMINACIJA

Svi smo se, vjerojatno, tijekom života susreli s pojmovima stereotip, predrasuda i diskriminacija. Ove pojmove najčešće obilježavamo negativnim konotacijama te se trudimo biti „iznad takvih razmišljanja“. Unatoč naporu koji čovjek može uložiti u izbjegavanje svrstavanja ljudi u za to unaprijed određene kategorije, ponekad je teško izbjegći kulturno obilježena razmišljanja. Često čemo čuti da su Dalmatinci lijeni, Škoti škrti ili Englezi hladni. Takav način pridavanja određenih karakteristika velikoj skupini ljudi naziva se stereotip. Psiholozi predlažu **definiciju stereotipa** koja glasi: „Stereotipi su specifična svojstva koja pridajemo ljudima na osnovi njihove pripadnosti određenoj grupi.“

Ponekad su neki stereotipi točni. Reći da su, u prosjeku, muškarci agresivniji i nasilniji nego žene je točan stereotip koji možemo relativno lako provjeriti konzultirajući dostupnu literaturu, istraživanja ili jednostavno čitajući dnevne novine. No, potreban je oprez kod generaliziranja, jer osim fizičkog nasilja, na koje najčešće mislimo, postoje i emocionalno i verbalno nasilje ili zlostavljanje. Jesu li i u tom slučaju muškarci značajno brojniji, nije sigurno. Stereotipima, na neki način, pojednostavljujemo svoj pogled na svijet i svi to radimo u određenoj mjeri.

Ako pak prijeđemo granicu i zaboravimo promotriti individualne razlike među ljudima određene skupine, tada stereotip postaje nepravedan i potencijalno zlostavljački. Predrasude su vrlo slične stereotipima, no uvijek su negativno obojene te odražavaju unaprijed donesen stavili sud o nekoj skupini ljudi. Najčešće proizlaze iz neznanja i površnosti. Predrasude su stavovi doneseni unaprijed, prije nego što imamo dovoljno informacija o predmetu našeg stava. One su naučene, odnosno stičene na isti način na koji smo u životu učili i usvajali ostale stavove i uvjerenja. Najčešće se stječu u djetinjstvu, prema učenju roditelja odnosno socijalnih skupina u kojima se odrasta. Predrasude su vrlo tvrdokorne jer se uče po modelu, odnosno od osoba ili socijalnih skupina koje predstavljaju autoritet i vjerodostojnost. Predrasude su često temelj raznih oblika nepravednog i diskriminirajućeg ponašanja prema osobama na koje se odnose.

Predrasude stavljuju pojedince u poziciju da o njima netko nešto loše misli prije nego što su uopće dobili priliku predstaviti se ili dokazati. Tako će, na primjer, poslodavac prije odlučiti zaposlitи osobu svoje rasne ili etničke skupine jer će svoj stav o nekome bazirati isključivo na pristranosti, bez provjere svojih vjerovanja.

Razmišljajući na ovaj način zalazimo u nezakonito područje diskriminacije na temelju nacionalne pripadnosti. Sam pojam diskriminacija znači odvajanje na osnovi spolne, rasne, etničke, vjerske, spolne ili druge pripadnosti i zabranjena je Ustavom Republike Hrvatske. Diskriminacija onemogućava osobi da ostvari svoja osnovna prava zajamčena tim istim pravnim aktom.

Stereotipi, predrasude, uskogrudnost i neki naučeni stavovi ograničavaju nam otkrivanje svijeta, upoznavanje novih kultura, navika i načina življenja pa nam samim time osiromašuju život, a ponekad mogu dovesti i do ograničavanja sloboda drugih ljudi. Izuzetno je važno oslobođiti se unaprijed donesenih sudova o ljudima ili skupinama ljudi.

Pripremio: Luka Maravić

Često čemo čuti da su Dalmatinci lijeni, Škoti škrti ili Englezi hladni. Takav način pridavanja određenih karakteristika velikoj skupini ljudi naziva se stereotip.

PREDRASUDE... TOP 10

1. Homoseksualnost je bolest.
2. Karijeristkinja je loša majka
3. Tetoviraju se narkomani.
4. Uspješna žena = Preko kreveta do uspjeha.
5. Plavuše su glupe.
6. Omladina je lijena i nema znanja.
7. Žene su loši vozači.
8. Nogometari vole samo manekenke.
9. ON želi seks, a ONA ljubav.
10. Bogatima je lako.

UPITNIK

Upitnik o stavovima učenika za potrebe školskog projekta „Koliko smo dobri u lovu na predrasude“ izradile su Ema Dijan, Lara Sterija, Dora Rinčić i Ema Marković u sklopu nastave sociologije.

Proведен je na 40 učenika naše škole čija je prosječna dob 17 godina. Rezultati upitnika ukazali su na mišljenje i stavove učenika te koliko su zapravo skloni predrasudama i stereotipima.

Oko 64% učenika ima određene stereotipe i vjeruje im. Znaju prepoznati razlike između stereotipa, tj. između onih koji su ukorijenjeni prema nejednakosti i vrijeđanju, te onih koji nam pomažu pri snalaženju u svakodnevnom životu, a da nisu negativno usmjereni (npr. „označili“ smo neku osobu kako bi ju lakše zapamtili).

Oko 77% učenika naše škole stvara prijateljstva temeljem osobina, što znači da im je važnije kakva je netko osoba, a ne njezina rasa ili vjersko opredjeljenje.

Što se tiče sklapanja prijateljstva s migrantom/icom, oko 84% učenika bi sklopilo prijateljstvo i jednako bi se odnosilo prema pripadnicima neke nacionalne manjine, a oko 58% učenika pružilo bi pomoći ili smještaj migrantima, međutim, s obzirom da žive s roditeljima nisu u toj mogućnosti.

Pozitivan i ujedno iznenađujući je podatak da bi svi ispitani učenici poslužili, ako se nađu u situaciji, migranta/icu i odnosili se jednak i ravнопravno prema njemu/njoj.

Nažalost, ima onih koji čvrsto stoje iza svojih predrasuda i stereotipa te im u potpunosti vjeruju.

„KOLIKO SMO DOBRI U LOVU NA PREDRASUDE?“

„Koliko smo dobri u lovu na predrasude?“

naziv je projekta koji se provodi unašoj školi.

Njegova idejna začetnica je učenica Nina Čorić koja je svoje ideje o predrasudama, uz pomoć mentorica profesorica Černeha, Bradić i Meszaros, realizirala u opsežan projekt čiji se vrhunac obilježio okruglim stolom u Kulturnom domu „Zora“ 27. veljače s početkom u 12:30 sati.

U okruglom stolu sudjelovali su učenici naše gimnazije koji su pripremili izlaganja o predrasudama. Svaki se učenik

bavio predrasudama koje vežemo uz određenu skupinu ljudi. Tako smo čuli o predrasudama prema LGBT zajednici, prema ženama, muškarcima, Romima, migrantima, invalidima itd. Publika u „Zori“ bila je vrlo aktivna, a činili su je GEK-ovci, učenici iz drugih opatijskih srednjih škola, profesori te ugledne osobe poput dogradonačelnika Opatije Emila Priskića. Publika je također imala priliku izreći svoj stav o predrasudama, posebno odgovarajući na pitanja voditeljice prof.

Sanje Bradić podižući kartone crvene odnosno zelene boje.

Projekt je imao i likovni karakter. Postavljena je izložba likovnih radova učenica Laure Jurić, Emili Šebelja, Angele Basan, Lane Mikuličić, Marije Leane Đolonga te Laure Marjanović. Radovi predstavljaju metaforički prikaz njihovog doživljavanja predrasuda, a izloženi su u čitaonici KD „Zora“ sve do 10. ožujka.

Sve aktivnosti ovog važnog projekta naše gimnazije predstavljene su na ovogodišnjoj smotri projekata građanskog odgoja.

David Benković

KAKO JE SVE POČELO

otkriva nam idejna začetnica projekta Nina Čorić

Kada sam krenula u srednju školu, dogodile su se mnoge promjene u mom životu. Stekla sam novo društvo, upoznala nove profesore, u školski raspored upisala sam meni nove nastavne predmete i počela sam koristiti

druge autobusne linije. Ali, nisu to jedine promjene. Otkako sam srednjoškolka, promijenili su se i neki moji stavovi, mišljenja, čak i željeni životni ciljevi.

U osnovnoj školi razvila sam interes za suprotstavljanje društvenim

problemima. No, nisam se imala prilike iskazati i debatirati na tu temu.

Na satovima Etike možemo uvijek iskreno i otvoreno debatirati i iznijeti naš stav prema problemima današnjeg društva, što mi se sviđa i zbog čega se osjećam uistinu dobro jer mogu iskreno reći što mislim, iznijeti svoju perspektivu problema, pritom znajući da će biti uvažena.

Kako se prvo polugodište mog srednjoškolskog obrazovanja u Gimnaziji Eugena Kumičića Opatija približavalo kraju, tako sam se i ja osjećala samopouzdanim. Počele su se nizati ideje na koji način svoje stavove mogu pretvoriti u djela.

Cilj ovog projekta nije samo osvijestiti učenike, ali i profesore da su predrasude svakodnevne i nažalost bolne te da ih svatko od nas stvara i da ih moramo znati kontrolirati, već je cilj i uključivanje što većeg broja učenika i profesora u projekt. Svatko bi imao jedan zadatak, komadić slagalice koja zajedno s ostalim komadićima čini jedinstvenu sliku odnosno projekt.

KAKO SAM ULOVILA IDEJU O PREDRASUDAMA...

Nakon što smo izložili svoj prošlogodišnji projekt na smotri građanskog odgoja, došla sam na ideju da ovogodišnji osmislim samostalno, što mi se, da budem iskrena, istovremeno činilo nemogućim.

Ideja se razvila u mojoj najkreativnijem razdoblju. Učila sam biologiju, čitala o fazama i odjednom mi na pamet padnu predrasude. U to sam vrijeme često o njima razmišljala i mučile su me. Nekoliko dana kasnije ideju sam prenijela prof. Černeha koja me otpočetka poticala da ju realiziram pod njezinim te mentorstvom prof. Meszaros i prof. Bradić. Kada sam napisala i stavila cijeli plan projekta na papir, školska se godina približila svome kraju te smo cijelokupan posao ostavile za iduću školsku godinu, u kojoj je projekt i predviđen.

KAKO SE RAZVIJALA TAKTIKA LOVLJENJA PREDRASUDA...

Predavanje prof. Ivana Cerovca na temu predrasuda i stereotipa, povodom Međunarodnog dana migranata obogatilo nas je činjenicama i njihovim definicijama. Čak smo ih i u filozofskom aspektu objasnili.

Proveli smo i anketu u školi kako bismo uvidjeli jesu li učenici škole svjesni predrasuda koje ih okružuju. 27. veljače održan je okrugli stol u Kulturnom domu „Zora“ na kojem je nekoliko učenika imalo izlaganja o predrasudama. Svaki učenik imao je drukčiju temu: predrasude prema LGBT zajednici, prema ženama, Romima, migrantima itd. Užurbano smo i okupljali tim likovnjaka u školi kako bismo mogli napraviti likovnu izložbu. Radovi predstavljaju metaforički prikaz njihovog doživljavanja predrasuda. Izložba je bila postavljena i otvorena za javnost u prostoru Gradske knjižnice i čitaonice Opatija deset dana. GK Opatija pripremila je i popis literature za potencijalna čitanja na temu predrasuda.

Sve navedene aktivnosti predstaviti ćemo na ovogodišnjoj smotri projekata građanskog odgoja.

PREDRASUDE O HOMOSEKSUALCIMA

U današnje vrijeme s velikim brojem predrasuda suočavaju se homoseksualci.

Ako danas na ulici netko vidi dva dečka kako se grle, prva pomisao je da su sigurno homoseksualci jer „nije normalno“ da se prijatelji tako grle, ali ako se djevojka i dečko zagrle to je prihvatljivo. Za dečka koji drži do svoga izgleda i koji voli i prati modu također će neki zaključiti da je homoseksualac. Kada je sređenost i držanje do vlastitog izgleda postalo obilježje homoseksualaca? Prije nekoliko godina u Americi je jedan dječak u školu došao u ružičastoj majici na Nacionalni dan borbe protiv raka dojke, u znak podrške svojoj majci koja je bobovala od te zločudne bolesti. Nekolicina učenika ga je pretukla zato što su, zbog ružičaste majice koju je odjenuo, zaključili da je homoseksualac.

Danas je prisutna i predrasuda da su djevojke koje se više druže s mlađicima nego djevojkama i one koje se ne oblače ženstveno homoseksualke. Zašto djevojka mora nositi haljine, uvijek biti sređena i družiti se isključivo s djevojkama?

Mnogo je predrasuda i kada je riječ o posvajanju djece u istospolnih parova. Jedna od njih je da će to dijete sigurno biti homoseksualne orientacije kao i roditelji jer neki ljudi misle da je biti homoseksualac nešto što osoba može izabrati. Drugi pak smatraju da homoseksualni roditelji ne mogu biti dobri roditelji, a neki su stava da je

homoseksualna zajednica nezdrava okolina za dijete. Zbog takvih predrasuda istospolnim parovima puno je teže posvojiti dijete. Kakve veze ima je li zajednica heteroseksualna ili homoseksualna ako dijete ima dom, priliku za bolji život, ako je okruženo ljudima koji ga vole? Zar su dobri roditelji samo heteroseksualci? Kakve veze dijete i odgoj djeteta imaju veze sa seksualnom orientacijom?

Lucija Žiganto

ZATVORI KUĆU, DOLAZE CIGANI

Stereotipi o Romima / Ciganima nešto su što je svima poznato. Oni su tradicionalno nomadski narod porijeklom iz sjeverozapadne Indije te ih ima najviše u Indiji, Turskoj i Rumunjskoj. Sami sebe nazivaju Romima, nikada Ciganima. Naziv Cigani često je zloupotrebljavan, te je taj isti naziv porijeklom iz Grčke i dolazi u raznim varijantama u različitim zemljama. Engleski naziv Gypsies dolazi od španjolskog naziva Gitanos zbog prijašnjeg mišljenja da dolaze iz Egipta.

Romi su narod bez domovine i političke organizacije. Nižeg su rasta, crne kose i tamnije puti. Obično žive u proširenim obiteljima i u brak stupaju u prosjeku od 15. do 25. g. Religija Roma je magija, ali uglavnom prihvataju religiju zemlje u kojoj žive. Vrlo su skloni glazbi i plesu, čemu svjedoči *Svjetski romski festival* u Pragu. Na spomen Roma, često ljudi pomisle na prosjake, „žicarоše“, neradnike te neobrazovane, neodgojene i prljave ljudi koji ne drže do sebe. Nekima su prve asocijacije pak galama, kič, opsesija šarenilom i novcem. Također, mnogi misle da život smatraju jednostavnim, da se fokusiraju samo na užitak i da ne razmišljaju o budućnosti. Jedan od čestih stavova je i da vole brzo i lako zaraditi i doći do novca makar to uključivalo i krađu, najčešće građevinskog materijala. Prisutna su i mišljenja da su tvrdoglavci, da ne žele

napustiti svoje obrasce ponašanja, te da se ne prilagođavaju drugim kulturama već misle da sve mogu prilagođavati sebi. Sve ove predrasude opće su poznate, kao što sam ranije u tekstu spomenula. Uz sve ove predrasude, rijetki će se sjetiti činjenice da su u većini oni koji rade tzv. prljave poslove. Npr. uzimaju stari papir, željezo i dr. i preprodavaju ih, što je neki način reciklaža. Zar ne?

Zasigurno ste čuli za književno djelo „Ciganin, al' najljepši“ koje je izvedeno kao kazališni komad i ekrанизirano je. Priča je to o vezi starije žene Milene i mnogo mlađeg Roma Sandija koji se bore protiv stereotipa, tj. predrasuda u svojim zajednicama, zbog

čega je ovo djelo vrlo značajno i važno. Ono kontekstualizira predrasude koje znamo u suživotu s Romima. Emir Kusturica režirao je film „Dom za Vešanje“ koji pokazuje predrasude o Romima još za vrijeme Jugoslavije, a koje se do danas nažalost nisu promijenile. Ova dva djela pokazuju kako se mnogi umjetnici i autori bave stereotipima i predrasudama.

Ukratko, možemo gledati taj njihov šareni svijet kulture kao pokušaj prekrivanja sivila ostalih kultura kojima su okruženi. I mi sami, na kraju krajeva, možemo prihvatiti njihov način i stil života, baš kao što oni prihvaćaju živote ljudi u svom okruženju.

Nina Sorić

Angela Basan

Kristijan Vučković

PREKRASNOST RAZLIČITOSTI

Martinu smo upoznali lani u sklopu projekta „Živa knjižnica“. Vrlo je iskreno govorila o svom životu i jednako tako iskreno i otvoreno odgovarala na naša pitanja. Zamolili smo je stoga da nam opet ispriča svoju priču koju vam donosimo u nastavku.

Bila sam dijete kada sam shvatila da me osim dječaka privlače i djevojčice, a onda sam shvatila da me zapravo privlače samo djevojčice. Svoju seksualnost nisam nikada skrivala, ali ne postoji taj neki trenutak u kojem sam obznanila svijetu da sam homoseksualka.

Moji roditelji, točnije majka, naučili su me da su različitosti ono što nas čini posebnima, da sve moramo jednako voljeti, a ne raditi razliku na osnovi vjerske, seksualne ili bilo koje druge orientacije. Tako nekako sam odlučila i živjeti. Moja priča o *outanju* poprilično je dosadna i nedramatična. A opet, ne bili sve priče trebale biti upravo takve? Svoju seksualnost nikada ne skrivam, ali svakako postoje trenuci kada sam oprezna, opreznija. Jer, svjesna sam gdje živim i koje opasnosti nosi moj identitet. Kada hodam gradom s djevojkama i razmjenjujemo nježnosti, ili na neki način pokazujemo međusobnu privrženost, događa se da osjetimo osudu okoline. Znatiželjni pogledi, gurkanja, upiranje prstom u nas česta su pojava. Čak nasi fotografiraju, dobacuju ružne i potpuno nepotrebne komentare. Prisutanje u tim i takvim trenucima čak i govor mržnje. Trudim se, dok god imam osjećaj sigurnosti,

Razgovarala: Dora Rinčić

ne obazirati se na to. Onog trena kad mi prijeteći pogledi na autobusnom kolodvoru dok ispraćam djevojku utjeraju strah u kosti prestanem. Jer i to se događa, ti pogledi... S druge strane, okružena sam divnim ljudima i pred njima nikad nisam imala potrebu skrivati taj dio svog identiteta. Uz to sudjelujem u projektima i volontiram u raznim udrugama poput *Lori Rijeka* i *Zagreb Pride*. Uz svu tu podršku i divne ljude ponosna sam na to što jesam. Ponosno ističem svoju seksualnost i svoj identitet u nadi da će takav pristup pomoći novim generacijama da jednako tako ulaze u svijet. Na taj način drugim ljudima pokazujem kako svi možemo živjeti u harmoniji jer ipak

Iljubav je ljubav. Unatoč tome i dalje se susrećem, ne samo ja već cijela zajednica, s predrasudama, govorom mržnje, batinama. Nažalost prihvatanje okoline je dug proces i, na još veću žalost, homofobije će u društvu uvijek biti. Što zbog nerazumijevanja, što zbog straha.

Predrasude s kojima se ja najčešće susrećem vezane su uz moj izgled. Društvo je naučilo na stereotipe, na obrasce izgleda djevojaka, a ja se unjih nikako ne uklapam. Kratka kosa, hlače, obične majice dio su mog stila zbog kojeg me često zamjenjuju za muškarca. Dogodilo se i da pokušavaju nasilno saznati jesam li žena ili muškarac. Takve situacije ostavljaju trag, naravno, ali naučite živjeti s njima. Ono što sam ja naučila s godinama je prihvatanje same sebe. To je najvažnije. Svatko bi morao moći i znati prihvati sebe. Spoznaja da sam drugačija donijela je samo pozitivno, pa tako kroz humor i fotografске projekte ukazujem na **prekrasnost različitosti**. Jednom kad znate tko ste i što ste, nitko vam to ne može oduzeti.

Piše: David Benković

Živimo u 21. stoljeću i svjedoci smo trenutnog vrhunca ljudske civilizacije. Tehnološki i industrijski napredak kroz povijest učinili su svoje te danas na Zemlji živi više ljudi nego ikada ranije kroz povijest. Jesmo li u tom procesu razvoja i napretka zaboravili na ono bez čega naš život nije moguć, na planet kojemu pripadamo i prirodu s kojom ga dijelimo? Da se načini na koje prirodu koristimo i s njome postupamo moraju mijenjati već danas je mnogima jasno, ipak do promjena dolazi presporo i potrebni su veliki napor i onih osviještenih kako bi se ukazalo na potrebu spašavanja planeta i života na njemu. Upravo su mladi ljudi jedni od glavnih pokretača rasprava o problemima klimatskih promjena, globalnog zatopljenja, podizanja razine mora, nestanka vrsta itd. Aktivnosti s ciljem osvještavanja raširile su se u posljednje dvije godine, ponajviše zahvaljujući 16-godišnjoj Švedanki **Greti Thunberg** koja je prosvjedujući ispred Riksdaga (švedski parlament) u vrijeme kada je

trebala biti na nastavi pokrenula globalni pokret prosvjeda učenika i studenata pod nazivom „School strike for climate“ u kojem su ove godine sudjelovali i mladi iz Hrvatske. Cilj prosvjeda je ukazati na trenutno stanje visokog stupnja zagađenja s kojim je Zemlja suočena, a posljedice su već sada vidljive i zabrinjavajuće. Smanjenjem uporabe plastike, recikliranjem otpada te pametnim korištenjem vode i energije svatko može doprinijeti očuvanju planeta. No glavninu onečišćenja i dalje proizvode velike svjetske korporacije i njihovi industrijski pogoni, stoga je od presudne važnosti zakonski regulirati obveze pročišćavanja i ekološki prihvatljive proizvodnje, kao i skladištenje otpada.

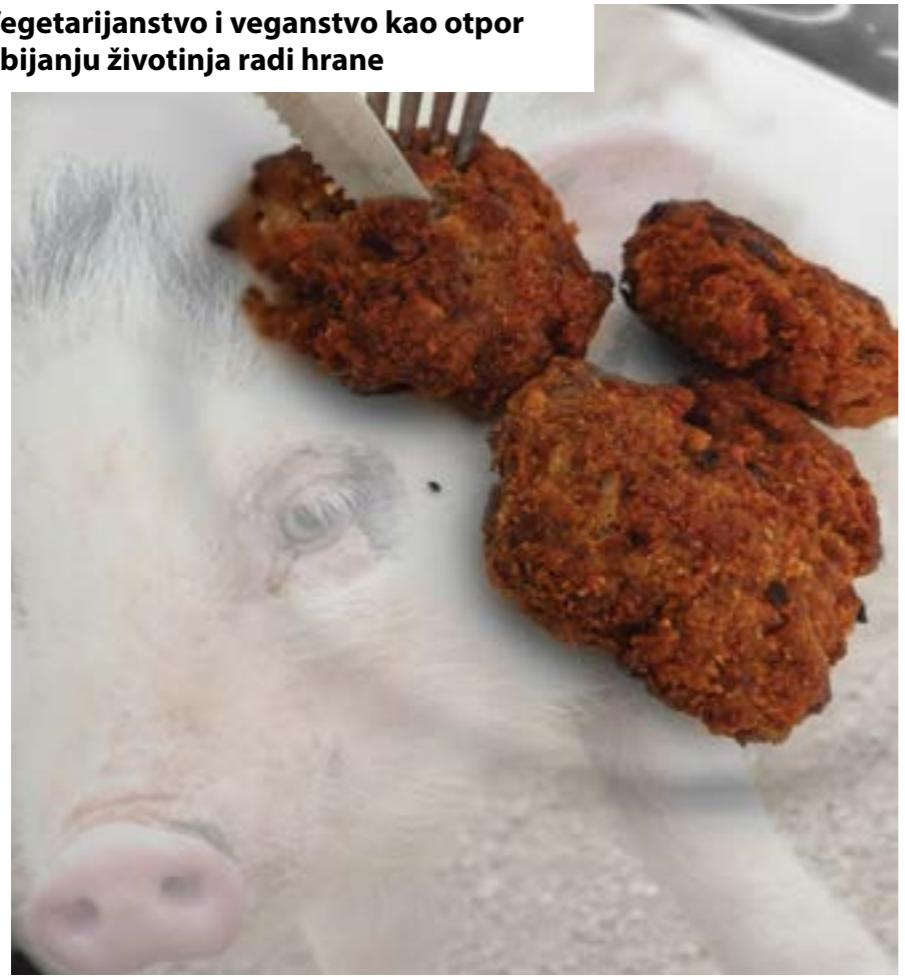
Da su itekako osvješteni i upućeni u globalne probleme, pokazali su i učenici naše gimnazije od kojih su neki sudjelovali na „School Strike 4 Climate“ prosvjedu održanom u Rijeci 22. ožujka.

Greta Thunberg održala je revolucionaran govor na UN-ovoj konferenciji o klimatskim promjenama u prosincu prošle godine nakon čega je nominirana za Nobelovu nagradu za mir.

Ljudi ne mogu živjeti bez prirode, a naš neprijateljski odnos prema njoj može imati uistinu katastrofalne posljedice.

PROSVJEDI MLADIH ZA SPAS ZEMLJE

Vegetarianstvo i veganstvo kao otpor ubijanju životinja radi hrane

JESU LI ŽIVOTINJE SAMO HRANA?

Svinjski pršut je delicija, a mnogi ne znaju da su upravo svinje izrazito društvene životinje inteligentnije od pasa.

Piše: David Benković

Većini nas normalno je na tanjuru vidjeti pileći batak ili teleći odrezak, svinjski pršut je delicija, a svakodnevno konzumiramo i jaja ili mlijecne proizvode. Malo tko se zapita iz kakvog uzgoja ta hrana dolazi, odnosno kakav

„život“ provedu životinje uzgojene za hranu. Slike veselih praščića, kokoši i goveda kako zajedno odmaraju na suncu na obiteljskim farmama iz filmova, nažalost, samo su iluzija. Stvarnost su ogromne industrijske farme na kojima su životinje od rođenja do klanja tretirane kao prehrambeni proizvodi, a ne kao individualna živa bića s osjećajima što zaista i jesu. Slabo je poznato kako su svinje izrazito društvene životinje inteligentnije od pasa. Ipak, život provode u skućenim metalnim kavezima u kojima se ne

mogu ni okrenuti, hranjene hormonima kako bi što prije ostvarile težinu potrebnu za klanje. Ista stvar događa se izbog proizvoda životinjskog podrijetla čija proizvodnja ne uvjetuje izravnu smrt životinje. Tako se u industriji jaja milijuni muških pilića dnevno ubijaju na krajnje okrutne načine jer ne mogu nesti jaja, a na mlijecnim farmama telad se odmah nakon teljenja odvaja od majke kako ne bi trošila njezino mlijeko.

Kao otpor ubijanju životinja radi hrane javljaju se vegetarianstvo i veganstvo, kao oblici prehrane lišeni mesa, odnosno namirnica životinjskog podrijetla. Sve se više ljudi odlučuje za takvu prehranu, što je svakako pozitivno, no moramo razumjeti kako čovjek jest svejed i takav je na vrhu prirodnog hranidbenog lanca, stoga je pogrešno nasilno nametati vegetarijanski svjetonazor. Umjesto toga možemo nastojati konzumirati proizvode od životinja iz slobodnog ili ekološkog uzgoja. Ne samo da ćemo time omogućiti životnjama da zaista i „žive“, već je takva hrana daleko zdravija od one proizvedene na masovnim kaveznim farmama.

Svijest o pitanju ispravnosti uzgoja farmskih životinja u posljednje se vrijeme širi, posebno u visokorazvijenim zemljama poput onih Europske unije. Tako je od kraja prošle godine moguće potpisati Europsku građansku inicijativu pod nazivom *End the Cage Age* koja za cilj ima prikupiti milijun potpisa europskih građana nakon čega je Europska komisija dužna reagirati na njezine zahtjeve o boljim uvjetima uzgoja životinja.

VOLONTERKA 2018. GODINE

Udruga za razvoj civilnog društva SMART dodijelila je nagradu „Volonteri godine“

Klara što je, tko je volonter?

Volonter je onaj koji dobrovoljno izdvoji nekoliko trenutaka svog vremena kako bi pomogao drugome zato što uživa pomagati i to ga ispunjava. To je definicija koju svi znamo. Svi smo mi volonteri u nekom trenutku svojih života, ne moramo nužno volontirati u nekoj udruzi ili na nekom događaju. Dovoljno je samo da nesebično izdvojiš malo svoga vremena i pomogneš roditeljima, prijatelju ili susjedu. Ako se nakon toga osjećaš ispunjeno i sretno i kao da nisi potratio svoje vrijeme uzalud, znaš da si na dobrom putu da postaneš volonter.

Kako si odlučila volontirati baš u „Pegazu“?

Oduvijek sam bila zaljubljena u konje i željela ih imati, a dok sam pohađala 8. razred nisam mogla prestati razmišljati o njima i stalno sam gnjavila tatu da nabavimo jednog. Moj tata baš i nije bio toliko oduševljen tom idejom pa je došao do boljeg rješenja. Nisam sigurna je li se on toga sam dosjetio ili je od nekoga čuo za Udrugu „Pegazu“ kojoj je moguće volontirati. To volontiranje se odnosi na rad, druženje i pomaganje oko sedam konjića koji pripadaju udruzi. Dakle, započela sam volontirati u svibnju 2015. godine i otad se najmanje dvaput mjesečno vraćam u „Pegaz“, među ljudi, u prirodu, konjima, atmosferi u koju sam se zaljubila.

Svaki me put iznova sve to toliko oduševi da jednostavno moram opet doći sljedeći vikend, a za sve to imam zahvaliti svome tati.

Da me on nije potaknuo, iskreno, ne znam bih li danas uopće volontirala.

Kako se postaje volonterom?

Kako se postaje volonterom? Hmm... Pa definitivno ne tako da dođeš u neku udrugu, kažeš da želiš postati volonter, onda potpišeš ugovor, oni te zapišu u svoju knjigu volontera (ako ju imaju, mi u „Pegazu“ ju imamo) i, voilà, sad si volonter. Da bi postao volonterom moraš dolaziti redovito i u dogovoren vrijeme, nema gorega nego kada obećaš da ćeš doći pa se ne pojaviš. Ljudi računaju na tebe i vjeruju tvojoj riječi, a ti ih onda razočaraš ne pojavitvi se. Ne moraš doći svaki put kada te zovu, oni razumiju da svatko ima svoje obaveze i prioritete, ali prateći koliko često dolaziš, koliko uistinu radiš i pomažeš, koliko volje imaš i pokazuješ pomalo shvate tko su pravi volonteri, a tko oni koji su došli s drugim motivima (upoznala sam ih nekoliko), u pitanju su bili dodatni bodovi za upis na fakultet koje volontiranje donosi ili pak oni koji se nisu pronašli u tome.

Volontiram, naravno, na prostoru Udruge „Pegaz“, na raznim mjestima i raznim poslovima, od štale i ispusta, rada u voćnjaku i potočiću pa sve do tuširanja konja, maženja maca i pasa. Zbilja se može raditi svašta, a jedno vam je uvijek zagarantirano - nema dosade.

Volontiraš li još negdje?

Zasad sam volontirala samo u „Pegazu“, ali već duže vrijeme razmišljam kako bih htjela volontirati još negdje. Već imam nekih novih ideja.

**Naša Klara
volontira u Udrži
za terapiju i
aktivnosti pomoći
konja „Pegaz“**

volontirati još negdje. Već imam nekih novih ideja.

Što za tebe znači ova nagrada?

Iskreno, nisam uopće o nečemu takvom razmišljala ni sanjala, jednostavno me jednog dana nazvala Tamara (ona organizira naše volontiranje) i rekla mi da bi mene i još jednu volonterku, Helenu, htjela predložiti nagradu. Bila sam ugodno iznenađena i pristala sam. Nisam imala velika očekivanja. Morala sam odgovoriti na neka pitanja koja su se ticala prepreka na koje sam naišla volontirajući itd. I, nakon

nekoliko tjedana, ako je uopće i bilo prošlo toliko, Tamara me ponovno nazvala da mi kaže kako sam proglašena jednim od najboljih volontera Primorsko-goranske županije za 2018.godinu. Još ih je nekoliko dobilo tu istu nagradu, a Helena je dobila pohvalnicu. Bilo mi je to jedno *fora* iskustvo, nikad nisam mislila da će me volontiranje dovesti do takvih prilika u životu. Bilo je inspirirajuće gledati videoa ostalih dobitnika nagrade i zaista motivirajuće za nastavak volontiranja. Ovo iskustvo pokazalo mi je da s puno uloženog truda i vremena i vjere u sebe možemo doći do onoga što želimo. Što ti volontiranjem dobiješ zauzvrat?

Koliko i što dobijem volontiranjem? Zašto volontiraš? Zašto se trudiš, a nitko ti za to ne plaća? To su neka stereotipna pitanja s kojima se svi volonteri kad-tad susretnu, po meni najdosadnija i najgluplja pitanja. Uopće nije bitno što ne dobijemo džeparac ili nešto materijalno. Kao volonterka ja sam zapravo dobila priliku da radim na sebi i da sebe upoznam, da se osamostalim i očvrsnem, da izrazim svoje mišljenje, bilo ono pozitivno ili negativno, da shvatim što volim, što me pokreće i što hoću biti, dobila sam priliku upoznati zanimljive ljudе, ljudе koji me inspiriraju. Dobila sam priliku osjetiti kako je to kad netko zbilja cijeni to što učiniš

za njega i shvatila snagu riječi *hvala*, onog istinskog *hvala*.

Tko sve može biti volonter?

Mislim da volontirati mogu i trebaju svi, ili se barem okušati u tome i doživjeti volontiranje kao nešto što opušta, gradi, zacjeljuje, zabavlja, potiče na stvaranje....(nadopunite niz kada se i sami zavolontirate :D).

Razgovarala: Nina Čorić

Klara je uspješna i u školi, a ima i talent za crtanje i izradu stripova...

Klara Frilan

OD TRADICIONALNOGA RIMSKOG KOLAČA DO HUMANITARNE AKCIJE

U humanitarnu akciju za dječji Onkološki odjel KBC-a Rijeka uključili su se svi GEK-ovci, a prikupljenim sredstvima nabavljeni su aspirator i inhalator.

Napisale: Nicole Horvatić i Lucija Žiganto

Početkom drugog polugodišta ove školske godine nastavnica latinskog jezika Ana Marković, prof. kolačem Bajadera i kakao keksima nagradila je trud i rad polaznika fakultativne nastave *Utjecaj rimske mitologije na našu svakodnevnicu*. Na istom tom satu učenicima je dala recept za rimski kolač Globi koji su morali napraviti za zadataću. Nakon degustacije kolača, profesorica je predložila učenicima da bi se njihovo umijeće izrade kolača moglo iskoristiti u humanitarne svrhe. Ideja se učenicima odmah svidjela i dogovoren je da će svaki učenik napraviti svoj omiljeni kolač i prodavati ga. Zatim je počeo dogovor o tome kome će se donirati prikupljeni novac. Učenici su predlagali različite udruge i ustanove, a tada je profesorica Marković došla na ideju da se prikupljenim novcem pomogne Onkološkom odjelu dječje bolnice Kantrida KBC-a Rijeka na način da će se kupiti ono što je malim pacijentima potrebno. Ideja je prihvaćena, počelo se s planiranjem i u vrlo kratkom roku svi zadaci, od izrade kolača do prodaje, su podijeljeni.

Na Nastavničkom vijeću profesorica Marković svojim je kolegicama i kolegama

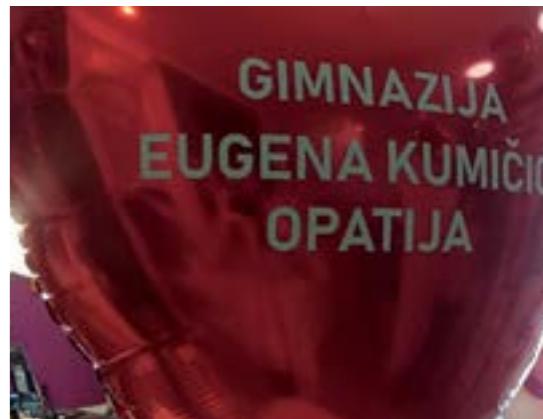
iznijela ideju te predložila da se realizira na *Maškarani dan*, 26. veljače, s čime su se nastavnici jednoglasno i oduševljeno složili.

Svi učenici i djelatnici naše škole odazvali su se ovoj humanitarnoj akciji. Uz glazbu, maske, smijeh i dobar ugodaj, prikupljen je potreban iznos za kupnju aspiratora i inhalatora.

15. travnja naši su učenici u pratnji profesorice Ane Marković i ravnatelja Olivera Kvasine predali donaciju Onkološkom odjelu dječje bolnice Kantrida. Uz donaciju, donijeli su i poruke ohrabrenja koje su sa svojom predmetnom nastavnicom napisali i prigodno ukrasili. Ovom akcijom Škola se povezala s Dječjim odjelom onkologije KBC-a Rijeka i želja je učenika i djelatnika da ovogodišnja priča preraste u tradiciju GEK-a.

Profesorica Marković o ovoj je humanitarnoj akciji rekla sljedeće: Potaknuta sve većim brojem oboljelih i važnosti razvijanja empatije kod mlađih ljudi, željela sam kod učenika osvestiti društvenu odgovornost i spoznaju da su zdravi i kao takvi u mogućnosti pomagati potrebitima.

Cilj akcije je bio, između ostalog, i poveznicu učenika sa sadašnjim pacijentima i ohrabrenje na putu njihova ozdravljenja, tj. da uskoro postanu redovni učenici - djeca pomažu djeci. Veličina ove humanitarne akcije je u zamjenjivanju natjecateljskog duha koji je, nažalost, danas primaran u društvu, humanošću, što je zapravo imperativ škole kao odgojno-obrazovne institucije.

ERASMUS+ U NAŠOJ ŠKOLI

Projekt traje dvije godine, a škole partneri su Šolski center Slovenske Konjice-Zreče iz Slovenije, Gymnázium Hranice iz Češke te Gimnazija Eugena Kumičića Opatija.

Napisala: Dora Rinčić

Škole partneri utvrdile su sljedeće činjenice:

- Djevojke rjeđe koriste suvremenu tehnologiju od dječaka.
- Teorijsko znanje gimnazijskih učenika jest šire, ali ga učenici ne mogu primijeniti u svakodnevnim životnim situacijama.
- Nedostaju aktivnosti koje bi potaknule integraciju dvaju naizgled različitih područja; to su društvene znanosti i prirodne znanosti.
- U gimnazijskom programu nema sadržaja koji bi omogućio razvoj tehnoloških kompetencija iako su tehnološke vještine vrlo važan čimbenik kako u učenju tako i u pronalaženju posla.
- Prava bi gimnazija trebala nuditi znanja iz područja poduzetništva - kako ideju pretvoriti u proizvod, promicati ga i staviti na tržište.
- Životno je okruženje još uvijek slabo prilagođeno slijepim i slabovidnim osobama.

Projektom *Open it!* želi se ukazati na ove nedostatke i ublažiti ih. Projekt je

inovativan jer i slijepi i slabovidne osobe mogu surađivati u izradi i isprobati sobu za bijeg, koju svaka od tri ekipe mora izgraditi u svom okruženju. Učenici se aktivno uključuju u svaki dio projekta. Pri planiranju diseminacije učenici uče o marketingu i komunikaciji s javnošću kako bi se postigla dugovječnost i održivost projekta. Planiranje projekta usmjeren je na razvoj lokalnog turizma, koji će biti promican na globalnoj mreži. Projektni timovi iz svake zemlje imat će sudionike iz područja prirodnih znanosti i društvenih znanosti, a također se vodi računa o uravnoteženoj zastupljenosti sudionika prema spolu unutar skupina. Dana 13. siječnja naši učenici Laura Jurić, Angela Basan i Barbara Ilić iz 2.a razreda te Dominik Poznić, Danijel Šepić i Mateo Šepić iz 3.b uputili su se u pratnji profesorica Sintije Tropper Trinajstić i Sandre Sergo u Slovenske Konjice. Učenici

su u Sloveniji provedli 5 dana, ugodno smješteni u domove obitelji učenika prijavljenih u Projekt.

Jedno od vodećih mjeseta ovoga projekta svakako je U-Lab smješten u Gimnaziji u Slovenskim Konjicama, gdje su se učenici upoznali s tehnologijom strojeva za izradu prototipova (3D printer, uređaj za graviranje, uređaj za lasersko rezanje i dr. Sudjelovali su u Mariboru u escape room-u, točnije u njih osam, od kojih je jedan bio na otvorenom. Erasmusovci su u Sloveniji imali priliku naučiti i kako izraditi anketu u digitalnom obliku.

Iduće okupljanje bilo je početkom travnja u Češkoj. Veronika Hryshko, Emili Šebelja, Ana Vucić, Lovro Malinarić i Mateo Potočnik te Eva Gartner u pratnji profesorica Sintije Tropper Trinajstić i Sandre Sergo otputovali su u Hranice u Česku. U pet dana posjetili su rodnu kuću Sigmunda Freuda, bili su u escape room-ovima u Duel parku u Ostravi, bili su u doticaju s virtualnom stvarnošću, izrađivali postere i brošure te su se pobliže upoznali sa svijetom i životom slabovidnih i slijepih osoba.

Sljedeći susret Erasmusovaca bit će u listopadu ove godine. Naši se učenici sa svojim mentoricama pripremaju ugostiti svoje slovenske i češke kolege i prijatelje. GEK-ov escape room bit će na otvorenom u opatijskom parku Angiolina, na čemu vrijedno radimo.

EUROCHILD KONFERENCIJA

Europska mrežna organizacija usmjeren na poboljšanje kvalitete života djece i mladih održava se svake dvije godine.

Grad Opatija ove je godine imao posebnu priliku ugostiti Eurochild konferenciju „*Gradimo bolju Europus djecom: pridružite nam se!*“. Eurochild je europska mrežna organizacija usmjeren na poboljšanje kvalitete života djece i mladih sa sjedištem u Bruxellesu. Opatija kao *Grad prijatelj djece* kontinuirano ulaže u svoje najmlađe sugrađane zbog čega je prepoznata i izvan granica Hrvatske, a tome svjedoči i domaćinstvo ove velike konferencije međunarodnoga značaja. Eurochild konferencija u trajanju od tri dana održava se svake dvije godine, ovogodišnja konferencija započela je 29. a završila 31. listopada. Središnje mjesto održavanja bila je glavna dvorana *Kulturnog centra Gervais* u Opatiji. Upravo je ondje 29. listopada s početkom u 15:00 sati započela svečana ceremonija otvaranja Konferencije. Svečanom otvaranju prisustvovalo je 320 sudionika iz 39 europskih zemalja, među kojima čak 100 djece, više nego na bilo kojoj dosadašnjoj konferenci. Govorima

dobrodošlice sudionike su prvo pozdravili gradonačelnik Grada Opatije **Ivo Dujmić** te dječja gradonačelnica **Petra Deranja**, uslijedili su govori župana Primorsko-goranske županije **Zlatka Komadine**, predstojnice Ureda UNICEF-a Hrvatske **Valentine Otmačić** te generalne tajnice Eurochild organizacije **Jane Hainsworth**. Naša predsjednica **Kolinda Grabar-Kitarović** te predsjednica Malte **Marie-Louise Coleiro-Preca** sudionicima su se obratile video porukom, a posebne

ovacije izazvali su inspiracijski govor nizozemske princeze **Laurentien** te mladih zagovaratelja dječjih prava nominiranih za međunarodnu nagradu *Children's Peace Prize Tymona* iz Poljske te **Fahime** iz Nizozemske. Ovi mladi borci za dječja prava ukazali su na važnost dječje participacije te su podijelili savjete iz vlastitog iskustva kako mijenjati zakon i koji su problemi njih na to potaknuli. Program je vodila i *Savjetodavna grupa mladih* koju je osnovao upravo Eurochild. Ona uključuje 10 mladih savjetnika iz različitih europskih zemalja među kojima je i učenik naše gimnazije **Dominik Žiganto**.

U tri dana konferencije sudionici su bili uključeni u mnoge radionice, grupne radove, filmske projekcije i ostale aktivnosti u kojima su imali priliku međusobno se bolje upoznati te iznijeti vlastito mišljenje. Posebnost ove konferencije je i u tome što su se istovremeno u Opatiji odvijali i *14. susreti Dječjih vijeća Hrvatske* u organizaciji Društva „Naša dječa“ Opatija i Ministarstva za demografiju, obitelj, socijalnu politiku i mlade.

David Benković

MOJE PUTOVANJE U ARGENTINU

Argentinu su prvi bijeli osvajači, španjolski konkvistadori 1580-ih nazvali zemljom srebra, što otprilike zvuči kao "argentine". Cilj im je bio privući čim više doseljenika obećanjima o brzoj zaradi. Na prostor te jedne države stane 50 zemalja veličine

Lijepe naše. Argentina je 8. zemlja po veličini u svijetu a Hrvatska 123. Od sjeverne do južne granice se proteže otprilike 3650 kilometara, a u smjeru istok – zapad 1460 km.

Let sa svojom obitelji za Buenos Aires započela sam u Veneciji, a presjedali smo u Madridu. Let je ukupno trajao dvanaest sati. Na madridskom aerodromu vidjela sam odrasle muškarce u crnom, sa šeširima i spiralnim dugim uvojcima iznad uha. Svaki će vam rođeni *porteno*, (što na španjolskom znači stanovnik lučkog grada, a tako sebe zovu stanovnici Buenos Airesa) reći kako u njihovom gradu postoji najveće židovska zajednica izvan Izraela i nakon New Yorka. U redu do našega primijetila sam indijanska i latinoamerička lica i tada sam osvijestila da napuštamo Stari, a krećemo u Novi svijet.

Sobzirom da se Argentina nalazi na južnoj hemisferi, iz jeseni (jer bio je studeni) stigli smo na sam početak njihovoga ljeta i na + 26°C.

O Argentini sam prije odlaska u tu zemlju znala vrlo malo. Sigurna sam da ni oni ne znaju puno o našoj zemlji, ali svaki naš razgovor s taksistima završio bi tako što bi oni spomenuli Rakitića, Modrića i Dubrovnik. Crno-žuti prepoznatljivi i ujedno jeftini taxiji bili su naše glavno prijevozno sredstvo. Promet je izuzetno gust i brz, riječ je uistinu o rijeci vozila na ogromnim avenijama koja teče bez prestanka.

Buenos Aires nazivaju Parizom Južne Amerike. Dojma sam da je čak i ljepši od Pariza. U njemu živi 13 milijuna ljudi, a u samom centru živi njih 3 milijuna. Samo u centar stanu, veličinom i brojem stanovnika, tri naša glavna grada. Zanimljivo je da je taj milijunski veliki grad uredan i čist, a na mnogim ulicama

pleše se tango, nije to rezervirano samo za filmove. Na mnogim smrtonosnim trgovima svakodnevno vidjeli plesače tanga, koji ga ne plešu samo za turiste i samo zbog zarade već ga zaista vole i ponose se njime.

Zanimljivo je da više od polovice argentinskog stanovništva ima pretka Talijana, što je utjecalo na argentinsku verziju govornog španjolskog jezika punom talijanskih riječi. Ima i puno potomaka Nizozemaca, Francuza, Engleza, naravno i Španjolaca koji su osnovali zemlju te Slavena. Hrvata nema puno, svega oko 250 000. U Čile, koja je bila poprilično siromašna zemlja i u koju

nitko nije htio ići, odlazili su Dalmatinci,

otočani i Ličani i uspjeli se nametnuti u društvu toliko da je najbogatiji stanovnik Stari, a krećemo u Novi svijet.

Argentina je bila puno razvijenija pa su Hrvati samo jedan mali dio njegova društva, a ne elita. Ipak, jedan od najpoznatijih Argentinaca danas jest potomak Hrvata, a zove se Roberto Curilovic. Roditelji su mu bili iz Duge Rese, a on je pilot veteran rata između Engleske i Argentine u kojem je iznenadio i potopio

najveći engleski brod, uspjevši se vratiti na kopno. Danas gostuje na televiziji i drži predavanja te ga svi poznaju.

U Argentini boravila sam u tri grada, u Buenos Airesu, Cordobi i u gradu u Ognjenoj zemlji imena Ushuaia.

Buenos Aires je nevjerojatan, toliko je mladih ljudi i različitih rasa. U pojedinim kvartovima i ulicama grupirane su zabavne industrije, jedan kvart ima nadimak Hollywood jer ima nekoliko velikih studija za proizvodnju filmova i tv-serija za cijelu Latinsku Ameriku. U jednoj ulici je koncentracija kazališta,

trideset velikih teatarata nudi sve žanrove, od tragedija do mjuzikla. U samom gradu postoji 100 kazališta i kazališnih grupa. Izgledom, centar nalikuje na stare crno-bijele filmove koji prikazuju New York: velike široke avenije ukrašene obeliscima, jedna je navodno najšira na svijetu (Avenija 9. srpnja), veliki betonski neboderi ukrašeni željeznim ukrasima, sa starim stepeništima i liftovima od željeza, sa skulpturama i vrtovima, visokim drvećem koje raste na terasama na desetom ili dvadesetom katu. Osjećate se poput malog mrava kada podignite pogled i iznad sebe ugledate korijen nekog stabla koje je probilo balkonsku ogradu i visi nad ulicom.

Između tih nebodera smještene su palače starih plemića i trgovci ukrašeni kipovima argentinskih heroja iz doba Borbe za nezavisnost; uvijek su to konjanici na konjima koji se propinju. Cijeli je grad pun zelenila, palmi i neobičnog drveća poput fikusa, ali s uistinu ogromnim listovima.

Prije odlaska na put upozorenici smo na ulični kriminal, krađe mobitela i torbi te nam zbog toga nije bilo čudno što mnoge žene nose ruksak na prsima, a ne na leđima. Problem krađe odrazio se i na arhitekturi. Gotovo svi stanovi imaju rešetke na prozorima te rešetkama i mrežama kompletno zatvorene terase od prizemlja do trećeg kata.

Argentinci imaju vrlo opušten odnos prema vremenu, tolerira se kašnjenje od 15 do 25 minuta, ali jako su radišni, ljubazni. Zabavljaju se u kasne večernje sate tako da je uobičajeno da je večera u 23 sata. Poznati su po tome što obožavaju nogomet i u njih je odnos klubova River Plate – Boca Juniors nalik našem Dinamo – Hajduk, iako mi se čini da oni to uzimaju sručno više nego mi. Ilustarcije radi,

navijači su spremni spaliti cijelu ulicu, to i učine, ako misle da ih je sudac pokrao. Čini se da su takvi slučajevi česti (op.a). Maradona je još uvijek ikona u Argentini, i bez obzira kakav bio Leo Messi, Maradona je onaj koji će zauvijek ostati najveći. Kada im vlada ili gradske vlasti pokušavaju oduzeti ili umanjiti prava, izlaze masovno na demonstracije i prosvjede. Argentina je zemlja bogata rudama i poljoprivrednim zemljишtem te je neprestano na udaru bogatih zemalja poput SAD-a, Kanade i Engleske koje joj nameću svoja pravila i ekonomski je iskorištavaju. Argentinci prosvjeduju, ali čine to zapravo dosta miroljubivo.

Autobusi na kat glavno su sredstvo međugradskog prijevoza. Veliki autobusi primaju 60 putnika i u cijenu povratne karte od 200 kn za udaljenost od 900 kn uračunata su dva obroka (večera i doručak), kava, sok i vino, spavaće sjedalo, deka i jastuk.

Takvim prijevozom doputovali smo u drugi najveći grad Argentine Cordobu. Nekadaje bila glavni grad cijelog područja, a danas je centar stočarstva u Pampi. U

Neki od najvećih fosila dinosaura, najveći primjeri mesoždera većih od T-Rexa nađeni su nedaleko od lokacije gdje je danas glavni grad Buenos Aires. Argentina je vezana za svoje ravnice kojima su nekada hodali dinosauri i poznata po njima jer na njima pasu ogromna krda goveda koja daju najbolje meso na svijetu. A znak da idem u posebnu zemlju stekla sam još na aerodromu u Madridu.

prašnjavoj ravnici živi dva milijuna ljudi, a putovanje do njih je monotono: ravnica i farme cijelim putem. Cordoba nije toliko impresivna kao Buenos Aires. U njoj ima Hrvata koji su zbog umijeća s kamenom izradili gradski slavoluk – Vrata Cordobe i popločali gradske kanale.

Treći grad koji smo posjetili ostavio je na nas poseban dojam. Osjećali smo se kao da smo na drugom planetu.

Razgovor s Tonkom Pavičevićem

GLAZBA I MORE UVIJEK SU DOBAR SPOJ

Svira klarinet, sluša jazz i klape, a samo ga je jedna riba dijelila od naslova svjetskog prvaka u sportskom ribolovu.

Razgovarala: Ema Marković

Kada si se počeo baviti glazbom?

Još u vrtičkoj dobi pokazivao sam zanimanje za glazbu i u vrtiću sam počeo pohađati muzičke radionice, a u 2. razredu osnovne škole počeo sam svirati klarinet.

Sviraš li još neki instrumente uz klarinet?

Zasada sviram samo klarinet, ali nikad se ne zna. Možda naučim svirati još neki. Ništa ne isključujem. Trenutno mi je želja naučiti svirat saksofon. Nadam se da će to i ostvariti.

Dugo godina svirao si u Puhačkom orkestru Lovran...

Da, jesam. Počeo sam svirati u orkestru još kao vrlo mali, ali nedavno sam odustao. Prije svega jer nisam ljubitelj takve vrste glazbe, a i termin održavanja proba nije mi odgovarao zbog školskih i drugih obaveza. Nije mi žao što sam odustao, ali svakako mi je drago da sam bio dio te priče jer sam sa sobom ponio puno lijepih uspomena. Kad me pozovu da im se pridružim na nekom od njihovih koncerata i uvijek se, ako mi obaveze to dopuštaju, rado odazovem.

Kakvu vrstu glazbe slušaš?

Kada je u pitanju strana glazba, slušam jazz. Što se hrvatske glazbe tiče, preferiram balade, odnosno pjevače poput Petra Graše i slušam klape.

Odlaziš li često na koncerte?

U zadnje vrijeme baš ne. Ipak, u svom uistinu natrpanom rasporedu trudim se naći vremena i za uživanje pa pokušavam otici barem jednom mjesечно na neki koncert. Uglavnom odlazim u kazalište gdje uživam u koncertima simfonijskog orkestra.

Osim glazbom, baviš se i ribolovom.

Otkud ljubav prema tom sportu?

Ljubav prema ribolovu usadio mi je još kao djetetu moj mono. Već 13 godina sam u tom sportu, treniram u klubu Zubatac Lovran. Dijete sam s mora i zaista volim provoditi vrijeme na moru i uz more i loviti ribu.

Podijeli s nama neke svoje uspjehe s natjecanja.

Prije svega moram reći da na ribolov gledam kao na zabavu i druženje. Naravno, kada odlazim na natjecanja nadam se uspjehu i on je svakako važan i sastavni dio sporta. Uspjesi koji će mi zauvijek ostati u sjećanju su dvostruko srebro s državnoga natjecanja te ekipno četvrto mjesto sa svjetskog natjecanja u Portugalu na koje sam išao u listopadu prošle godine.

Reći nam nešto više o natjecanju u Portugalu.

Portugal će mi kao destinacija i u natjecateljskom kontekstu ostati zauvijek u lijepom sjećanju. Na natjecanju sam dao sve od sebe jer sam htio sa sobom kući ponijeti medalju i ta mi se želja zamalo

ostvarila. Sve se odvijalo onako kako sam zamišljao i nakon trećeg smanjene natjecanja bio odličan četvrti, ali zbog surovosti i svih čari oceana zadnji dan nisam uspio uloviti ribu. Jednom ulovljenom ribom mogao sam postati svjetski prvak. Taj tadašnji neuspjeh pripisujem tome što nisam naučen na ribolov za velikih valova i snažnog vjetra kojem se jednostavno nisam uspio oduprijeti. S takvim se vremenom koje je vladalo toga dana u Portugalu nikada nisam do tada susreo u svom životu. Vjetar nas je zbog svoje jačine gotovo otpuhao, a padala je i takva kiša od koje smo jedva vidjeli išta pred sobom. U trenutku kada sam shvatio da sam izgubio mogućnost osvajanja medalje bio sam zaista tužan. Sada na to natjecanje gledam kao na jedno prekrasno iskustvo kojeg će se uvijek s osmijehom na licu rado prisjetiti i kojeg bih svakako želio ponoviti, a nadam se će mi se ubrzo pružiti prilika za ostvarenje te želje.

Kako uz uspjeh u školi uspijevaš biti i uspješan u sportu i obrnutu?

Što se škole, treninga i glazbe tiče, smatram da je najvažnija organizacija vremena koja je ujedno i ključ moj uspjeha. Dobrom organizacijom uspijem uskladiti sve svoje obaveze. Naravno, nije uvijek sve savršeno. I meni se dogode dati kada pati ili škola ili sport no, sve u svemu, redovitim i kontinuiranim radom se sve može postići.

Bog je mrtav

Bili smo mali; više nismo.
Bili smo slabici; ojačali smo.
Tko je stavio točku i rekao
„Tu smo“?

Bili smo poslušni; naučili smo.
Slušali smo i dakle znali smo.
Ili nam je tako samo rečeno?
Tko je to provjerio?

Nastali od majmuna, postali
ovce...
Zavarani smo, ljudi
Probudimo se!

Bog je mrtav.
Hvala počinitelju!
Obuzet hrabrošću pogledao je
iznad Njegovih zakona

Bog je mrtav; razvijamo se.
Pitajte se, ljudi!
Gdje smo i
tko smo?
Što još možemo postati?

Naše mjesto ipak netko mora
zauzeti...

Aristella Ković, 4. b

Život ide dalje

Život je kratak,
važan je to podatak.
Život ide dalje,
nove nam prijatelje šalje.
Vrtić, osnovna, srednja i faks,
koncentracija je bila na maks.
Trebalo je raditi i stigla je obitelj,
al' uvijek je tu i najbolji prijatelj.

Star sam i u glazbi sada čujem
svaku notu,
Samujući razmišljam o svome
životu.

Fran Topolnik, 1. a

Plavi medo

Sjedim na krevetu
gleda me plavi plišani medo
sjedi i šuti
k'o da je najpametniji na svijetu

gurnem ga s kreveta u tamu sobe
žalosna sam pa ga podignem i
zagrlim.

Dorotea Šošo, 1. b

Tu kade je najlepše

Pul mora, tu kade počinje
i finjuje celi svet
Pul mora, va jednen lepen meste
san se ja rodila.
S lepin dihun favoriki
tu san se zgojila
pul mora, tu kade bura nosi vali
i igra se s barki.
Pul mora, tu kade pušu maestrali
kada pul mora sedeš
va drugi svet reš.
Pul mora, tu kade judi su dobri
i veseli.
Pul mora, tu je najlepše.

Angela Basan, 2. a

Petar Pan

Želim biti kao Petar Pan,
letjeti bezbrižno cijeli dan.

Protiv zla šalama se boriti,
strahove osmijehom pozdravljati.

Kada bih barem mogla bez
briga živjeti,
bez autoriteta kojima se moram
pokoravati.

Da mogu zauvijek ostati dijete,
pustila bih svoje misli da lete...
lete... poput Petra Pana da lete...
i lete...

Tara Tomić, 1. b

DOVIĐENJA, MATURANTI 2018./'19.!

Ispratili smo još jednu generaciju maturanata. Kiša ih nije omela 22. svibnja u dobrom raspoloženju, zabavi i smijehu, a iskoristili su taj dan i za pozdravit se na maturantima svojstven način od svojih mlađih kolega i profesora. Nakon sata razrednog odjela s razrednicama profesoricama Teom Dedić i Natašom Frković-Đorđević, stigle su i torte, dar opatijskog gradonačelnika i Grada Opatije. Na nekoliko su sati zaboravili na ispite Državne mature, upise na fakultete i bilo koje druge obaveze, primarno je bilo opušteno i s osmijehom na licu napustiti gimnazijске klupe.

MATURANTICA PAOLA PULIĆ O ŠKOLI I SPORTU

Plivanje je već punih 10 godina dio mog života. Na bazen sam krenula rekreacijski, još kao djevojčica, na poticaj starije sestre i roditelja, a s vremenom plivanje je postalo dio mene.

Plivanje je vrlo raširen sport u Hrvatskoj i konkurenca je vrlo snažna, posebice kod sprinterskih disciplina (kraćih dionica) gdje o plasmanu presuđuju stotinke. Stoga se ponosno mogu pohvaliti osvojenim medaljama s mnogih natjecanja, često i međunarodne razine. Za uspjeh nije dovoljan samo talent, pogotovo ne kod plivanja. Potrebno je puno truda i odricanja. Treniram puno, 6 do 9 puta tjedno po 2 do 3 sata, a bez dobre organizacije ovakav tempo ne bi bilo moguće uskladiti sa školskim obvezama. Kada nisam na treningu vrijeme provodim učeći, a slobodnog vremena gotovo da i nemam. Obrazovanje mi je prioritet i sretna sam što ono nije zapostavljeno. Trudom, voljom i organizacijom uspijevam biti odlična učenica u gimnaziji.

Škola zaista pruža prostor za uspjeh, profesori su upoznati s mojim sportskim obvezama i spremni su izići mi u susret. Također napredujem uz svoje prijatelje, razredne kolege i ekipu s treninga, svi oni velika su mi podrška u onome što radim.

ONE
LI HAS

PREDUŠE
Sestra
LJUDIMA
?